

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrst za vsakokrat.

Glasiilo koroških Slovencev

Leto XXVII.

V Celovcu, 18. aprila 1908.

Štev. 16.

Vesele velikonočne praznike želita
vsem cenjenim čitateljem in prijateljem našega lista in vsem koroškim Slovencem

Uredništvo in upravništvo.

Naše velikonočne misli.

Cerkvenemu duhu primerno se je obhajal ponavadi Veliki teden po celi državi, mirno, brez političnih strasti. Politični boji so za ta čas potihnil in v najbolj svobodomiselnih listih se je zrcalil resni duh Velikega tedna. Po celi Avstriji je zadonel na Veliko noč veselje „aleluja“, ki je našel odmev tudi po časopisih; in vesel je bil ta aleluja, poživiljal je naša srca, povzdigoval je naše misli, neskaljeno je bilo to naše veselje.

Letos pa nam greni velikonočno veselje jezikovni boj, ki tudi v velikonočnem času ni potihnil. Vsa znamenja kažejo, da se bo v kratkem vnel po celi državi, od severa do juga, hud jezikovni boj.

Čehi zahtevajo češki notranji uradni jezik in češke uradnike za celo češko kraljevino. Nemci se temu upirajo in z grožnjami hočejo prestrašiti vlado, da ne bi se morda vdala češkemu pritisku. V Komatavi na Češkem so sklicali velik nemški tabor, h kateremu so poslale vse nemške stranke na Češkem svoje zastopnike. Razni nemški poslanci so govorili tam ognjevit, bojevite govore. V tem oziru se je odlikoval zlasti poslanec Wolf, ki je grozil celo s prelivanjem krvi.

Cisto drugačno stališče kakor Čehi zavzemamo koroški Slovenci. Nikdar še nismo zahtevali, da bi po vsej Koroški, tudi v nemškem delu Koroške morali biti nastavljeni slovenski uradniki, ampak smo zahtevali le svoje narodne pravice po slovenskem Koroškem, po jezikovno-mišinskih krajih in pri oblastih, ki so za celo Koroško.

Moramo reči, da smo bili za ta naš program že marsikak hud boj, pa bili smo ponavadi popolnoma osamljeni ali pa nismo našli v drugih

Slovincih, kaj je le Slovanih, izdatne podpore. Kaka opazka, kratka notica v tem in onem listu, to je bilo vse, kar bi nas naj podpiralo. Še več smo doživeli. Začelo je od raznih strani padati na nas in na naše voditelje kamenje in to v času, ko bi krvavo potrebovali enotnega postopanja ne samo koroški Slovenci, ampak vsi Slovenci sploh. Krvavelo nam je srce, ali odgovarjati smo morali, ker je bila to naša dolžnost.

Slovenska politika je postala mirna, le v kolikor je strankarska, se je silno razvnela, in po raznih listih ne nahajamo drugega, nego samo boj proti lastnim bratom.

Za nami pa tiči — organizirana, Slovanom, zlasti Slovencem in Čehom, sovražna armada združenih Nemcev.

Severni Nemci so zavzeli odločno stališče napram koroškim Slovencem in se izrazili z našimi nemškimi nasprotniki popolnoma solidarno.

Nemško-češki državni poslanci so imeli na Dunaju posvetovanje o jezikovnem vprašanju na Češkem in so pri tem na predlog posl. Schreinerja sprejeli sledečo resolucijo:

„Nemško ljudsko društvo na Koroškem je proti silovitim naskokom slovenskih advokatov na enotnost jezika pri koroških sodnijah v imenu vseh nemških prebivalcev v deželi slovesno protestiralo in se proti temu zavarovalo, da hujskači po poklicu dosedanja malo kaljeni mir v deželi nepretgoma kalijo. Nemški poslanci iz Češkega so pri svojem zborovanju dne 8. aprila t. l. sklenili, izreči nemškemu rojakom na Koroškem povodom energičnih prizadevanj proti umetnemu (!!) poslovenjevanju Koroške svoje popolno priznanje in Nemce v alpskih deželah zagotoviti, da se bodo Nemci s Češkega v vseh teh narodnih vprašanjih s koroškimi rojaki zdaj in v bodoče čutili solidarno (edine).“

Koroški nacionalci pa vriskajo. „Zvestoba za zvestobo — tako je prav!“ Tako piše najzagrizenejši nemškonacionalno glasilu, Slovencem najbolj sovražni list „Freie Stimmen“. Naše popolnoma naravne, opravičene zahteve imenuje „napoved vojske“ in kliče Nemce v boj proti — pohlevnim ovčicam koroškim Slovencem. V

najkrajšem času napoveduje javna zborovanja proti jezikovnemu hujskanju (!!) na Koroškem. Prvo protestno zborovanje je bilo v Celovcu.

Slovinci! Takega nesramnega izzivanja si še ni dovolil noben list kakor „Freie Stimmen“.

Dvema slovenskima odvetnikoma v Celovcu, ki sta pred sodnijo zastopala dve slovenski stranki, se je prepovedalo sploh slovenski govoriti — in to v Avstriji, ki ima še vedno veljaven § 19 državnih temeljnih postav, ki daje vsem avstrijskim narodom, tudi koroškim Slovencem, glede jezika enake pravice.

In zdaj se strne vse, kar se čuti nemškega, od severa do juga, proti koroškim Slovencem, jih dolži hujskanja in napoveduje vojsko!

Sami smo se borili proti nasprotnikom v domači deželi, in naše stališče je bilo trdno. Sedaj pa so nam napovedali boj tudi severni Nemci, Nemci, ki nimajo v koroški deželi prav nič opraviti.

Naravno je, da bi takemu navalu koroški Slovenci sami ne bili kos! Politično stališče je spremenjeno.

Če so solidarni izvenkoroški Nemci s koroškimi nacionalci, potem je sveta narodna dolžnost vseh Slovencev, da se izrečejo tudi oni z nami solidarno, edine!

Dobro vemo, da večjim strankam tak nastop otežkoči njihovo stališče. V sedanjem položaju pa se naj na to ne gleda! **Mi pozivljamo slovenske politične stranke, da se zdramijo in v najkrajšem času, če mogoče pred sklicanjem državnega zbora, odločno nastopijo proti takemu nečuvnemu izzivanju in na nedvoumen, viden način pred vso avstrijsko javnostjo pokažejo svojo solidarnost s koroškimi Slovenci in resno voljo, zadevo koroških Slovencev smatrati za stvar narodne časti celega naroda!**

Način protestnega nastopanja pa jim prepustimo sloboden. Nihče naj se ne drzne, kritikovati nas kdaj, če nas sedaj na cedilu pusti! Vso odgovornost prepuščamo drugim, če bo naš klic — glas vpijočega v puščavi!

Podlistek.

Ksaver Meško: Na Poljani.

Franjo Neubauer.

Šel je potovat po slovenski domovini mlad mož, in z njim je šlo bistro opazujoče oko, sprejemljivo, za vse lepo in vzvišeno plamteče srce, šla je z njim nežna, idealna duša. Prišel je v slovensko vas in tam je zapel himno ljubezni, ljubezni do domovine, ljubezni do dela na rodni grudi, ljubezni mladih bitij, nepokvarjenih src. Prepolno je bilo njegovo srce ljubezni, ni je moglo več nositi v sebi, izlil jo je v moderen ep. Napisal nam je roman: Na Poljani. Kar gleda na Trati, vse, kar se dogaja tam, to je samo slika slovenskega življenja in slovenskih razmer po celi naši domovini. In ta slika ni vesela; povsod je več žalosti nego radosti, mnogo sovraštva, malo ljubezni, mnogo zime, malo topline.

Trumoma se selijo najboljše moči v tujino, da si pridobe denarja. Ko bo žvenketalo v žepu zlato in srebro, potem pride sreča sama od sebe, tako mislijo in upajo. Ali „mačeha je tujina“, poje Zupančič. Mačeha ne pozna ljubezni, pozna le izkoriščevanje. Kako brezobzirno, kako neusmiljeno postopa tujina-mačeha z doseljenci, ki niso njeni pravi sinovi! Enemu izkoplje prerani grob, drugega pošlje pohabljenega domov, dekletka plaka v tujini po izgubljenem cvetu nedolžnosti. In tako umirajo izseljenci od hrepe-

nenja po domovini. Enkrat le bi še slušali domačo govoro, odkritosrčno bi se pogovorili z rojaki, samo še enkrat bi stopali po stezah, vijočih se med domačimi travniki, kjer duhti pokošeno seno, le še enkrat bi slušali šumenje domačih gozdov, šepetanje valov domače vodice. Tujina ne da zadovoljnosti. Za trenotek morda umiri srce, a da v drugem hipu zahrepeni tem strastnejše, tem nestrpnije po sladki materi — domovini.

„Pismouk“ Florijan vé, kaj je tujina, — izgubil je v njej roko in pohabljenega redi domovina. Pozna jo kovačica — petero otrok ji je ugrabila tujina. Boji se je mizarjeva vdova, trepeče, da ji otroci ne odhite iz domačega gnezda kakor godne ptice. Nande je še ne pozna. Nemirni sin nezakonske matere sanja o tujini, sanja o zakladih, hrepeni po denarju. Res si prihrani lepo svoto, vendar ni zadovoljen. V pismih se spominja domovine, zanima ga led na potoku, javor in hrast na Poljani, vprašuje po njih, ki so zatisnili oči za vekomaj med tem, ko njega ni bilo doma. Hrepenenje po domu in po ljubljem bitju, ki ga čaka na domačih tleh, ga privede domov.

Vso svojo ljubečo, hrepenčo idealno dušo je položil Meško v ta spis in lepota je v njem toliko, da jih ob enokratnem branju komaj zaslедиš, kamoli opišeš. Ta tehnika! Kakor veličastna zgradba vstaja pred nami ta roman. Čim dalje zida umetnik, tem lepša je zgradba. Kako veličasten je na pr. začetek drugega dela! Sestre iz rodu velikana: Usoda, Nesreča, Smrt, Žalost hodijo po svetu. Kar vidimo jih, kako korakajo visoke, mrke, resne, temne, železne, neizprosne,

zavedajoče se svoje nadvlasti nad pritlikavci — ljudmi.

To je zopet enkrat pristno domače delo v modernem oddelu. To je tisto staro spoštovanje do duhovnikov-poštenjakov, živečih med narodom za narod, mislečih le na srečo izročenege jim naroda, delujočih le za blaginjo njegovo. Tu so še tisti stari posli — Jernej in Katra — ki so bivali po 40 in več let pri eni hiši, pestovali vnuke in takorekoč vzgajali ves zarod. To so stari stebri slovenskih hiš — dandanes jih išče zastoj. Jernej se zaveda kakor Cankarjev Jernej, da je on povzdignil Trato do višine. Ali Meškov Jernej ni fantast, temveč zvest, veren služabnik, branitelj nedolžnosti, angel-čuvaj, ki odhaja in prihaja kot strašen maščevalec pravice in nedolžnosti. — Teško se loči Katra od hiše, kateri je posvetila vse najboljše moči. Zvest služabnik je tudi mladi Nande. Le prevelik prerok je. Predno odide, se zagrozi Železniku, da mu še enkrat odkupi Trato, in res jo kupi na dražbi baš on.

Železnik, ta mož iz železa, človek brez srca, ki ne pozna ljubezni, ki mu velja le delo, vozačenje na koleslju po kupčijah in špekulacijah! Nežnost mu je nepoznana stvar. Edincu po prvi ženi posvečuje vso svojo slepo in surovo ljubezen. Vesel je dečka, ker mu je enak, brezobziren in surov kakor oče. Otroke iz drugega zakona zaničuje, ker so nežni, mehki, prava materina deca. Tako rastejo otroci brez nežne, tople, skrbne očetovske ljubezni in nazadnje tisti, ki mu je oče posvetil vso svojo napačno ljubezen, vrže svojega roditelja čez prag. Šele ko je popolnoma ponizan, šele tedaj se vzbudi v srcu Železnikovem pod

Umor gališkega namestnika grofa Potočkega.

Žalosten dogodek pretresa v Velikem tednu avstrijske politike in nepolitike. Izvršil se je v Lvovu iz političnih vzrokov napad na gališkega namestnika grofa Potočkega, kar je bilo doslej v navadi v tujih državah, v naši Avstriji pa ne.

Grof Potocki je imel navado, da je podeljeval ob sredah in nedeljah avdijence. Na Cvetno nedeljo ob 2. uri popoldne je sprejel tudi rusinskega dijaka, filozofa Mirosława Siczynskega. Ko je Siczynski vstopil, je takoj oddal na grofa tri strele ter zraven zaklical: „To za krivico, ki se je storila Rusinom pri zadnjih deželnozborskih volitvah.“ Prva krogla je zadela namestnika v levo oko in prišla pri ušesu ven, druga je zadela roko, tretja pa nogo. Na oddane strele so prihiteli nekateri uradniki in sluge v avdijenčno sobo; grof Potocki je klečal ter se krčevito prijemal pisalne mize, hoteč se vzdigniti, za kar pa ni imel dovolj moči. Ko so mu hoteli uradniki pomagati, je rekel Siczynski: „Ne trudite se, mož je za vas izgubljen.“ Ko so se vrgli sluge na morilca, da ga zvežejo, se je ta izrazil prav mirno: „Ni me treba držati, ne bom zbežal.“ Ljudem, ki so prihajali v sobo, se je morilec smejal in dejal: „Škoda za vaš trud, moža ni več mogoče rešiti.“ Neki uradnik mu je zaklical: „Kako ste mogli biti tako brezvestni, da ste umorili očeta osmerih otrok!“ Morilec mu je odgovoril razburjeno: „Kaj je na tem! Marsikateri oče je po tem človeku poginil na isti ali še krutejši način!“

Smrt namestnikova.

Grof Potocki je prosil za spovednika. Ko je prejel sv. zakramente, so ga preiskali zdravniki in so ga spoznali smrtonovarno ranjenim. Ob 3. uri 15 minut popoldne je umrl. Zadnje njegove besede so bile: „Poročajte cesarju, da sem bil vedno njegov najzvestejši služabnik.“

Oporoka grofa Potočkega.

Grof Potocki je naredil umirajoč ustmeno naslednjo oporoko: „Moja posestva razdelite med sinove, gotovino pa med hčeri.“

Morilec.

Siczynski je svak rusinskega državnega poslanca dr. Evgena Lewickega. Njegov brat se je pred nekaj tedni v nekem hotelu v Lvovu ustrelil. Morilec se je izrazil, da je umoril grofa Potočkega iz maščevanja, ker je grof pri zadnjih volitvah postopal z Rusini krivično. Obžaloval ni svojega čina, ampak je celo rekel: „Tako se bo zgodilo vsakemu sovražniku rusinskega naroda.“ Kočijažu, ki ga je peljal v zapor, je dal 10 K, in ko ga je opozoril redar, da je zaslužil voznik samo 80 vin., mu je odgovoril Siczynski: „Čemu mi bo denar, saj vem, da bom obešen!“

Siczynskega opisujejo kot idealnega mladence z lepim obrazom in velikimi črnimi očmi. Le velika ljubezen do svojega zatiranega naroda ga je privedla do strašnega čina.

Zaprli so tudi njegovo mater in tri sestre, ker so na sumu, da so na umoru sokrivi. „Dzie-

debelo ledeno skorjo takorekoč nekaj, kar imenujemo čut.

V Železniku je ustvaril Meško tip tistih trdih, mrzlih, surovih, brezobzirnih mož, katerim so žena, otroci, posli — vsi le orodje, ki se ga poslužujejo za dosego svojih namenov. Izrabljajo vsakega kakor sužnja, kakor živino, žive le špekulacijam, le eni misli: naprej, naprej, z lepo ali z grdo, na pošten ali nepošten način. Od zore do mraka vpijejo po hiši: Delati, delati, množiti bogastvo. Ženi, otrokom, poslom — vsem očitajo: Vsi ste za nič, postajate, jaz moram pa vse sam delati, za vse sam skrbeti. A v resnici dela tak gospodar sam najmanj, skrbi najmanj. Vse se ga boji, trepeče pred njegovo surovostjo, a ne ljubi ga nihče. Tak mož, oče in gospodar, mesto da sede v nedeljo za mizo z ženo in otroci, mesto da privošči tudi poslom kakšno veselje, zapreže koleselj in se odpelje k istomislečim, istočutečim sorodnikom ali prijateljem. Govore in razpravljajo o kupčiji, o špekulacijah, o lesu, o denarju, pri tem pridno pijo in se pijani vračajo domov. In take može, ki jih je, žal, le preveč po slovenski domovini, naj ljubi žena, naj spoštujejo in ljubijo otroci, njim naj z veseljem služijo posli?!

Marija je tip toliko trpečih žen po naši domovini. Proti volji omožena, trpi, ker hoče biti zvesta možu, ki je ne razume, ki nima zanjo nežne besede.

Otroci takega očeta trpe, ker jih ni vzgojil z ljubeznijo. Za prerano umrlo materjo plakajo, očeta, trdega, mrzlega, se bojé, skrb jih je za njega, peče jih zavest, da draga domačija propada in da ji ni rešitve.

nik polski“ poroča celo, da obstoja med Rusini zarota in je grof Potocki le prva žrtev. Ukrajinski dijaki so nameravali prirediti v nedeljo zvečer morilecu na čast bakljado, ki jo je pa policija prepovedala. Rusinske dijakinje nosijo morilecu v zapor jedila. Sploh sodi policija, da je Siczynski le izvršil smrtno obsodbo, ki so jo sklenili rusinski dijaki-zarotniki nad „zatirateljem rusinskega naroda“. Morilec sicer izjavlja, da za napad ni znal nihče, a policija ima o zaroti proti rajnemu namestniku zaupna poročila.

Cesar o umoru.

Takoj, ko se je cesarju brzojavno sporočilo o umoru, je izrazil brzojavnim potom namestnikovi vdovi svoje sožalje. Zaslíšal je notranjega ministra Bienerttha, ki mu je poročal o umoru gališkega namestnika. Poročilo je vladarja pretreslo. Cenil je rajnega grofa Potočkega, ki mu je ostal zvest do zadnjega vzdihljaja.

Umor — opomin vladi.

Lvovski umor je pretresljiv opomin na avstrijsko vlado. Zdi se, da se seli med avstrijske Slovane ruski duh, duh upornosti proti vladi, ker je avstrijska vlada bila vedno pristranska. Kako se vlada igra s Hrvati, kaj vse pripusti uganjati s koroškimi Slovenci! Za vse klice zatiranih narodov je gluha in podpira le vladajoče večine, in posledica temu je prežalosten, pretresljiv dogodek v Lvovu.

Naše pojasnilo.

„Slovenski Narod“ je objavil v 80. št. z dne 4. aprila sledeče:

Izjava in poziv.

Iz krogov koroških visokošolcev nam prihajajo vesti, da se jim letos od „Podpornega društva za koroške slovenske visokošolce“, kateremu je načelnik g. dr. Brejc v Celovcu, ni razdelila podpora, kakor doslej vsako leto.

Od druge strani zopet čujemo, da dosedanji podporniki na gori imenovano podporno društvo letos niso nič več poslali običajnih podpor.

Znano je, kaj se je na zadnjem občnem zboru tega društva pripetilo, da so odstopili odborniki, kakor dr. Hudelist, in da se je pozvalo tudi načelnika tega društva, da odstopi itd.

Povod tej aferi je bil napad od strani „Mira“ na gosp. prof. Scheinigga, najmarljivejšega in najzaslužnejšega odbornika tega društva in prijatelja dijakov, ki je vsled tega napada izstopil iz odbora. Od tega časa je izginilo zaupanje do odbora tega društva in društva sploh, zlasti, ker je „Mir“ izjavil, da se bo odslej podpiralo le dijake gotovega mišljenja.

Ker mislimo, da je izostanek podpor pripisovati temu dejstvu, obračamo se do vseh dosedanjih podpornikov koroških visokošolcev in do vseh slovenskih rodoljubov sploh, ki iz tega vzroka morda niso poslali podpore, in prosimo z ozirom na veliko potrebo naših dijakov, da pošljejo svoje doneske na naslov bivšega odbornika dr. Vinka Hudelista, zdravnika v Velikoven,

Bilo bi treba dolge in temeljite študije, ko bi hoteli navesti in naslikati vse značaje: župnika Florijana, Kovača itd. itd. Glavna misel, ki jo je položil Meško v ta svoj skozinskoz zrelí, divní umotvor je ta: Okleni se predrage domovine, obdeluj domačo zemljo, dasi je morda manj plodna nego tujina, išči zaslužka v domačem kraju, dasi ni tako sijajen kakor v tujini. Večjo zadovoljnost, večjo radost, večji mir boš čutil v svojem srcu sredi domovine, nego v najsjajnejšem položaju sredi najlepših krajev tujine. Domovine ne boš pozabil, četudi trgaš ljubezen do nje iz srca, četudi jo blišči, četudi se rogaš njeni neznatnosti in malenkostnim razmeram v njej. Seveda dandanes marsikateri Slovenec ne more poslušati glasu svojega srca — mora v tujino za zaslužkom, da ga ne uničijo dolgovi in ne izpode z domače grude. Ali vendar je Meškov idealizem opravičen. Ali se oklenimo svoje domovine, ali jo ljubimo in branimo sovražnega navala, ali pa se raji prej kakor pozneje potujčimo! Ljubezen do domovine je vcepljena, vsajena v naša srca od večnega začetnika ljubezni samega.

Druga temeljita ideja „Poljane“ je: Delo samo, letanje za bogastvom, kopičenje zakladov — vse to te ne stori srečnega, če ni tvoj trud prekvašen z ljubeznijo, če nisi v znoj, ki ti teče po čelu in licu, kanil sladkih kapljic ljubezni. Kakor da slišimo sv. Pavla, govorečega o ljubezni.

Tretja misel: „Narod, ne posedaj po gostilnah, ne zapijaj denarja, talentov in moči življenja.“ In potem: Naša narodna nesreča je — vagabundstvo. In še z gloriozolo obdajajo ljudi, propale dušno in telesno, samo zato, ker so nadarjeni in

dokler se ta zadeva v podpornem društvu ne uredi.

V Celovcu, 1. aprila 1908.

Dr. Ferd. Müller. — Dr. J. C. Oblak. — Jur. Jos. Wieser. — Dr. Vinko Hudelist. — Dr. Mih. Roštohar. — Jur. Rud. Ravnik.

V 86. šte. z dne 11. aprila je pa objavil omenjeni list sledeče:

Pojasnilo k „Izjavi in pozivu“.

Izjava in poziv gg. dr. Müllerja in tovarišev v sobotni številki „Slov. Naroda“ zahtevata sledeči opis dejanskih razmer pri „Podpornem društvu za slovenske koroške dijake“:

1. Za podpore se je oglasilo 11 koroških visokošolcev iz Gradca, Prage in Dunaja. Odbor je dovolil podporo vsem prosilcem, izvzemši enega samega, ki ni bil niti vpisan na kateri visoki šoli za tekoče šolsko leto, niti ni opremil svoje prošnje s pričevali v učnih uspehih minulega šolskega leta. V tem slučaju je ravnal odbor tako, kakor je navada pri vseh podpornih društvih. Določujoč podporne svote, se je odbor oziral: 1. na potrebnost dijaka, v kolikor mu je bila znana, ali iz lastnega opazovanja ali iz predloženih sirotinskih pričeval; 2. na dejstvo, da so stroški za različne stroke visokošolskih študij tudi različni. Tista, odboru tolikrat čisto brez povoda očitana grožnja v „Miru“ za odbor ni eksistirala.

Zanašajoč se na uspeh nabiranja prispevkov v minulih letih je dovolil odbor vsem deseterim prosilcem 1300 K.

2. Tajnik gosp. profesor Scheinigg je kmalu po občnem zboru zopet prevzel tajništvo, ko se je slučaj, ki je bil povod njegovemu izstopu iz odbora, lojalno pojasnil.

3. Kakor v prejšnjih letih, smo naročili tudi za 1. 1907/8 položnice c. kr. poštne hranilnice pri celovski podružnici „Ljublj. kreditne banke“ že v jeseni; vsled premembe v vodstvu te podružnice se je pa naročilo izvršilo stoprav meseca svečana in potem se je še le razposlalo letno poročilo s prošnjo za prispevke in s položnico.

4. Dosedanji uspeh teh prošenj je res tako slab, da društvo ne more še izplačati vseh dovoljenih podpor, ker je na razpolaganje poleg preostanka l. 1906/7 in obresti nedotakljive glavnice novih prispevkov samo (do 9. aprila 1908) 375 K. — Če se tej svoti prišteje saldo 1906/7. l. v znesku K 606·97 in obresti K 49·70, imamo šele K 1031·67 na razpolaganje. Ker se je doslej izplačalo za podpore K 960—, K 31·33 pa za položnice in poštino, imamo samo še K 40·34 v blagajni, ki se bodo izplačale po Veliki noči.

5. Podporno društvo bode vršilo svojo nalogo tudi v bodoče v smislu svojih ustanoviteljev in v duhu svojih pravil.

V Celovcu, dne 9. mal. travna 1908.

Dr. J. Brejc, predsednik; dr. Jakob Sket, podpredsednik; Janez Scheinigg, tajnik; Jos. Apih, blagajnik; V. Legat, rač. pregledovalec; I. Krammer, rač. pregledovalec.

Iz teh dveh izjav je razvidno, na kak način bi nekateri gospodje na Koroškem radi uganjali

v blestečih besedah, v rafinirano izdelani in okrašeni posodi podajajo domovini pokvarjenosti tujine. Proč s tem proslavljanjem, s to laži-kulturo! Proč z zapeljivci mladine in naroda! Živela idealna, lepa, čista, vzvišena ljubezen!

Pisma iz jutrovega.

Piše Jurij Trunk.

Po Jeruzalemu.

Predaleč bi prišel, ko bi hotel opisati veliko, a jako zanemarjeno cerkev sv. groba. Del, kateri je izključna last katoličanov, kjer se hrani tudi kos onega stebra, na katerega je bil Zveličar privezan med bičanjem, je čeden in snažen; prostori pa, ki so skupna last katolikov, Grkov in Armencev, so zanemarjeni, ker se radi popravljenja ne morejo lahko zediniti. Na vzhodni strani se pride v cerkev sv. Helene, ki je last Abesincev, a jo imajo v najemu Armenci; še niže dol po stopnicah se gre na kraj, kjer so našli sv. Križ. Ta kraj je bil nekdanj vodnjak, v katerega so vrgli križe, ta prostor je last katolikov, in brat našega presvetlega cesarja, poznejši cesar mehikanski, Maksimilijan, je postavil tukaj lep oltar z bronasto podobo sv. Helene, zato so mu dovolili, da je od starega oltarja vzel nekaj oprave, ki se sedaj nahaja v kapeli gradu Miramar pri Trstu.

Dolgo sem gledal, občudoval in molil na svetih krajih, predno sem se mogel ločiti. Količkrat sem bral že razne opise tega kraja, a v

novo politiko; govori se, da tiče dotični gospodje za „Korošcem“.

Copatarska politika.

Krilate besede je izustil 5. t. m. na občnem zboru „Zveze slovenskih odvetnikov“ v Ljubljani predsednik „Kranjske odvetniške zbornice“ g. dr. Majaron, ko je označil tisto mirno, ponižno, klečplazno, hlapčevsko politiko, ki bi jo radi zanesli na Koroško nekateri ljudje, kot „copatarsko“ politiko. Čudom smo se čudili, kako je mogel zagovarjati tako politiko in jo še zagovarja po „Korošču“ dr. J. C. Oblak. Čudili smo se, zakaj so „Freie Stimmen“ napadale samo g. dr. Žirovnika, koncipijenta pri gospodu dr. Brejcu, zaradi slovensčine pri sodišču, gosp. dr. Oblaka pa niti omenile niso. Ali je morda temu vzrok, ker zagovarja copatarsko politiko? Naše mnenje je, da s takim odločnim nastopom, kakor ga je pokazal gosp. dr. Žirovnik, pridemo dalje in več dosežemo, kakor pa če bi 10 let naganjali „copatarsko“ politiko in samo molčali in kimali, zraven pa se hvalili kot narodni delavci. Mislimo in javljamo, da taki delavci niso narodni delavci, ampak narodni škodljivci. Tako copatarsko politiko naganja „Korošec“, ki ne črha besede proti našim najhujšim narodnim nasprotnikom, pač pa rad udari po slovenskih, krščanskih možeh. Ko smo svarili naše ljudi pred skrajno strankarsko kmetijsko družbo, je pokazal „Korošec“ takoj svojo copatarsko politiko in pisal, da se bojimo izgubiti vpliv na kmete, ki bi se priklopili „Kmetijski družbi“. Prav odkrito in na vsa usta povemo, da bomo varovali naše kmetsko ljudstvo vedno vpliva takih naprav, ki jih ne vodi koroška dežela, ampak nemškonalna politika, in se bomo na vseh poljih trudili za samoosvojitve, oziroma za skupno delo z drugimi Slovenci; dobro vemo, da je trajen stik našega ljudstva z nemškonalnimi napravami zanj pogubonosno. Zato se tudi ne čudimo, da „Korošec“ ni pričakoval od „Štajerca“ napadov in se je naravnost čudil, ko ga je malo pobožal. Seveda list s copatarsko politiko ni kaj takega vaju. Ne bi bili tega zapisali, ker „Korošca“ sploh preziramo, pa smo bili primorani, ker je „Koroševa“ politika čudno podobna z ono „copatarsko“ politiko, ki jo g. dr. Oblak zagovarja. V Ljubljani na občnem zboru „Zveze slov. odvetnikov“ ni zinil besede, ko je pozval gosp. dr. Brejce navzoče, med katerimi je bil tudi imenovan gospod. Marsikaj nam sili v pero, pa vendar ne maramo zapisati, ker pameten politik z ozirom na naše narodne nasprotnike ne sme vsega povedati in ker nočemo, da bi se nam Nemci posmehovali in veselja poskakovali. Naša politika je čila, mlada, polna ognjevitiga navdušenja za vse dobro, polna ljubezni do koroškega slovenskega kmeta, delavna, ne samo gostobesedna, samozavestna, ponosna, trdna kot skala ob morju, v katero se zaman zaletujejo nasprotniki našega naroda; naša politika je poštena, narodna, krščanska, sploh, naša politika je to, kar copatarska politika nikdar ne more biti.

Koroške novice.

Tržne cene in vinska razstava. V predzadnji številki se je v tržnih cenah našega lista v rubriki „pitane svinje“ vrnila pomota, da se nahaja številko 16 namesto v rubriki „prignalo“ v rubriki „počrez“; v rubriki „zaklana“ pa stoji pravilna cena 122—128 K za 100 kg. Iz tega je pač lahko vsak posnel, da je to pomoto povzročil tiskarski škrat, ker pitanih svinj, ki se prodajajo 100 kg po 122—128 K, se nikdar ne more prodati za 16 K; saj so še mala praseta dražja. Tako-le malenkost je pograbil „Korošec“, list, ki je prinašal, ne pomotoma, ampak iz nevednosti napačne žitne cene in še v isti številki, ko nas napada, mrgoli vse polno napak v tržnih cenah. Popolnoma lažnivo je pisal list tudi o vinski razstavi v Celovcu, češ, da je „razen par flaš, v katerih so bile prav dobre kapljice — bilo vse drugo vino kislo, rezko in ubito“. „Še ena taka vinska razstava in Korošci bodo štajerska vina spoznali s slabše strani!“ Res, da ste bili dve vrsti vina (izabelec) malo kislja, vsa druga vina pa naravnost imenitna, in je bila sodba — tudi od strani Nemcev — splošno las-kava. Pa tudi izabelec, ki ni bil prekisel, je našel zaradi nizke cene več naročnikov. Za leta, ko ne obrodi sadna pijača, se za posle izabelec priporoča, ker je vreden. Kolikor nam je znano, se je na razstavi o razstavljenem vinu nepovoljno izrazil le samo eden, in ta je bil g. dr. Müller. Pač skrajna potreba bi bila, da bi iz naših gostiln po deželi izginila judovska, narejena vina in bi se začela točiti pristna, domača, zdrava kapljica. „Korošec“ pa menda raje agitira za jude.

Opeko so podražili zgornjekoroški opekarji radi povišanja delavskih plač. V opekarni velja tisoč kosov opeke 30 do 34 kron, v vagonu naloženih pa 38 kron.

Razpisano je mesto finančnega konceptnega praktikanta pri c. kr. finančnem ravnateljstvu v Celovcu; adjutum znaša 1000 K na leto.

Zahvala. „Katol. slov. izobraževal. društvu v Avčah“ je darovala „Družba sv. Mohorja“ lepo število knjig; za ta čin se društvo „Družbi sv. Mohorja“ najtopleje zahvaljuje. — Josip Breščak l. r., predsednik.

Celovec. (Slomškovo portretno sliko) je razstavil v kiosku „Družbe sv. Jožefa“ v kolodvorskih ulicah akademični slikar O. pl. Pistor. Slika je prav izvrstno pogodena in je takoj našla kupca v „Družbi sv. Mohorja.“

Celovec. (Slovesno vstajenje) s sprevedom po Starem trgu se bo obhajalo letos prvič pri mestni župni cerkvi sv. Ilja v Celovcu. Znano je, da se je dosedaj peljalo vsako leto mnogo Celovčanov v Št. Vid, da so si ogledali veličastno vstajenje.

Celovec. Na Veliki četrtek so mil. knez in škof umivali letos nože sledečim starčkom: Franc Premrov, Valentin Kule, Jožef Graf, Irgl Potisk, Jurij Grabič, Vinko Karpf, Filip Pibal, Peter Wusar, Franc Novak, Janez Kramer, Andrej Gruber, Matija Geiger. Najstarejši je star 89, najmlajši 73 let; starost vseh dvanajsterih znaša 945 let. Vsak izmed njih je dobil od mil. kneza in škofa svotico denarja in obed.

Ulica pelje proti Ovčjim ali Štefanovim vratom mimo gore Morija na desni in sv. Ane na levi.

Skoz vrata se pride v dolino Jozafat in preko velikanskega mestnega ali pravzaprav templjevega obzidja na mohamedansko pokopališče, odkoder je lep razgled po dolini potoka Cedron in na Oljsko goro.

To zidovje, kjer se nahajajo po štiri in pet metrov dolgi in dva metra široki kamni, je pravzaprav podzid gore, na kateri je stal tempelj; to je še ostalo, a od templja ni več videti nobenega kamena. V tem podzidju se nahajajo Zala vrata, ob katerih je sv. Peter ozdravil hromege, ko sta šla s sv. Janezom v tempelj molit. Vidi se, da so vrata res zala, ker so krasno zidana, a dandanes so popolnoma zazidana. Med Mohamedanci gre namreč pravljica, da ima skoz ta vrata nekaj priti krščanski kralj, ki jim bo odvzel Morijo in njene mošeje. To hočejo prepričati s tem, da so vrata kratkomalo zazidali. Nekoliko dalje od vrat štrli iz zidovja velik kos močnega stebra proti Oljski gori, ki je na nasprotni strani. Muslimi pravijo, da bo na sodni dan od tega stebra do vrha gore razpeta vrv, po kateri bodo hodile duše; katera bo prišla čez dolino, bo rešena, katera bo pa padla raz vrv, bo padla v pekel.

Zidovje je vedno višje in se obrne proti zapadni strani; ob tem kotu so velikanske dvorane, katerih oboki slone na obsežnih stebrih, takoimenovani Salomonovi hlevi, a ne ve se gotovo, zakaj so se ti prostori rabili. Kjer se gorkajo tri doline, so dandanes vrtovi, a nekaj je

Celovec. (Pozor!) Koroška „Zveza“ snuje knjižnico za Rudo, Št. Peter in okolico! Rodoljubi, ki berete „Mir“, ne prezrite teh vrstic! — Izberite vsak po eno knjigo in jo podarite v Celovec „Slov. kršč.-soc. Zvezi“, Kosaranske ulice 30. — Ni mogoče vkljub vsej požrtvovalnosti vse kupovati! Imate gotovo zaprašene, nevezane „Dom in Svete“ in druge knjige. Pošljite jih nam! — Ako se nas usmilite, lahko že čez en mesec drugo knjižnico napravimo!

Celovec. Pevski odsek celovškega delavskega društva ima vsako soboto ob 8¼ uri zvečer redno pevsko vajo. Vse celovške slovenske pevce vabimo vlnudno v naš pevski krog. Dolžnost vsakega celovškega Slovenca je, da pospešuje to za narodno življenje celovških Slovencev vevlačno društvo. Petje vodi urednik „Mira“.

„Sloven'c je rad vesel,
kaj da bi ne pel,
njemu pesmi iz srca teko“.

Celovec. (Zborovanje delavskega društva.) Na Cvetno nedeljo je priredilo naše živahno delavsko društvo zopet svoje mesečno zborovanje. Udeležba je bila prav dobra. Tovariš Stöcklinger je govoril o organizaciji koroških delavcev, g. Smodej pa o dr. Wahrmundu, vseučiliščnem profesorju v Inomestu, ki je močno razburil politične duhove naše države.

Celovec. (Hrbet je obrnil) katoliški veri magistratni komisar dr. Novak in se je dal zapisati v „lutriš-vero.“ Razen tega je v Celovcu prestopilo k protestantizmu v zadnjem času še pet drugih oseb iz nižjega sloja.

Celovec. (Stražni in zaporni zavod) v Celovcu je ustanovil neki Hahn ter že deluje kaka dva meseca. Kdor hoče biti pred uzmoviči varen, plača omenjenemu zavodu neko svoto in zato obvarujejo njegovo stanovanje čez noč uslužbenci stražnega zavoda. V šentvidskem predmestju se je že posrečilo enemu teh stražnikov prijeti tatu. Celo noč patrolirajo ti redarji-varih. Nosijo tudi uniformo, slično finančnim uradnikom.

Celovec. (Tata so prijeli.) Graška policija je obvestila celovško, da je bilo v Gradcu ukradeno neko kolo in potem poslano kot brzo-vozno blago v Celovec. Res je prišel v Celovcu neki mož po kolo. Čakal ga je pa že redar in pobasal oba: moža in kolo.

Glinje. (Častnim občanom) glinjske občine je imenovan Franc Ovčar, gostilničar in posestnik, in ne Franc Bučar, kakor je bilo v predzadnji številki našega lista pomotoma objavljeno.

Podljubelj. (Neutzlerju se je naenkrat zablislilo.) Po znanem receptu: „Hinten-nach reitet die alte Urschel“ so se zdaj tudi dobrorejenci gosp. Neutzler ganili, da organizirajo delavke, in to celo v Podljubelju. Zdjaj je tudi on spoznal, da so delavke slabo plačene, in kar naenkrat čuti v srcu veliko ljubezen do zatiranih sirot. Ko bi krščanskih socialcev ne bilo, bi sociji še zdaj ne vedeli za fužinske delavke. Krščanski socialci pač vedno morajo kazati socijem delo; sami od sebe nikdar ne pridejo na kako tako misel. Zabavljati je seveda vse kaj drugega, tam so sociji doma. Po nepopoljslivi agitaciji, kakor to

resnici je pač vse drugače in občutkov, ki se vzbudijo v srcu, kadar stojiš na svetih krajih samih, ne more dati noben opis.

Po raznih ovinkih in ozkih ulicah, kjer se lahko opazuje življenje Jeruzalemčanov, sva se s prijateljem zopet vrnila v gostišče.

3. Na Marijini cesti. Jozafat.

Popoldne sva šla po Križevem potu do prve in druge postaje, ki se nahajajo na Marijini cesti. Na levi je najprej cerkev Sijonskih sester „Ecce homo“, kjer je sredi cerkve stari obok, na katerem je Pilat Jezusa pokazal zbranim Judom ter rekel: „Glejte človeka.“ Sestre molijo tu vsak dan po povzdigovanju za trdovratne Jude: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo,“ kar je jako ganljivo slišati, ko se na tisočerihih židih v Jeruzalemu prav očitno vidi prokletstvo, katero so si nakopali sami, ko so ravno tukaj klicali: „Njegova kri naj pride nad nas in nad naše otroke.“

Nekoliko dalje imajo frančiškani dvoje sve-tišč. Prvo so šele pred kratkim izkopali iz gramoza in starih podrtin; tu je bila nekaj cerkev. Menda je to kraj druge postaje, kjer so Zveličarju naložili težki križ; cerkva je jako lepa in ima krasne orgle. Za kraj skrbijo posebno Španci; nekoliko so naredili tudi Bavarci. Še malo dalje je kraj dvorišča, kjer so Zveličarja bičali in s trnjem kronali. Na desni strani ulice je trdnjava Antonija, kjer je Pilat stanoval in izrekel nad Zveličarjem smrtno obsodbo. Zdjaj je tam vojašnica. Na dvorišču tega poslopja se moli prva postaja križevega pota.

bil tu glavni del mesta. Jako lepo se vidi od tu Oljska gora z vsemi novejšimi stavbami, izmed katerih se odlikuje posebno ruska cerkev s svojimi pozlačenimi kupolami. Pod Oljsko goro je spomenik Absalonov in grob Caharijev, ob katerih pelje cesta v Betanijo. Na desni strani te ceste se vidi gora pohujšanja z vasjo Silvan, kjer so stali maliki Salomonovih poganskih žen, in onstran doline proti zapadu gora hudobnega sveta, na kateri je ob vznožju njiva Hakeldama in tudi mesto, kjer se je Juda obesil. Povsod se ob gorah vidi polno večjih ali manjših kamenov, to so sami judovski grobovi.

Po isti poti sva se zopet vrnila v gostišče.

Na Angleškem pogubijo ljudje vsako leto, kakor se je izračunalo, 300.000 dežnikov. Ponajveč se jih ne vrne k pravemu posestniku, nekaj zaradi tega, ker se zdi vsakemu sitno in navadno tudi brezuspešno, da bi si po policiji dal poiskati zgubljeno streho, ali sploh ne ve za kraj, kjer jo je pozabil. Marsikdo bi še dostavil dežnik lastniku, pa ne ve zanj. Največ pa je takih, ki so veseli, da dobe na tako vreden način dežnik. Neki Anglež je dobil sedaj patent na napravo, s katere pomočjo bi se dežniki lažje dostavljali lastnikom. Na dežnikovi glavici je kraj, kjer se pod lahko odstranljivim ovojem nahaja ime dežnikovega lastnika. Če pride zgubljen dežnik v pošteno roko, bo priromal zopet nazaj v prave, toda v največ slučajih menda ta „patent“ tudi ne bo pomagal.

že znajo rdeče dame — za majhno laž jim ni veliko — se okroglo 20 ženskih nabere okoli Neutzlerja, ki jim potem razloži, kaj je svet in kako se takim le ženskam lahko pomaga. Ko so se krščansko-socialne delavke sešle k posvetovanju, so jim Neutzlerjeve zmislele hitro, da so „hodile staviti koze“. Kaj pa so one šle staviti k Trnjaku? Najbrž kozličice, ker Neutzlerja niso razumele. Tri četrt delavk še nemški ne zna, pa si naredijo nemško zborovanje! Kaj pa je tudi treba mnogo znati, ljud in soci potrebujejo le denar, če kaj zastopiš ali ne. To je vse eno, najboljšje je nič razumeti, se jim vsaj lahko pove, kar hoče. Ljudje božji, kdaj vas bo srečala pamet?

St. Janž v Rožu. (Poziv.) Kakor je znano, se je pri nas ustanovilo izobraževalno društvo, kateremu je pristopilo že lepo število udov, a vendar za našo faro še premalo. Kdor hoče biti kos vsem zahtevam in potrebam sedanjega časa, se mora izobraziti, posebno mi koroški Slovenci moramo gledati, da se sami izobražujemo, ker nam naše šole ne dajo potrebne izobrazbe. Torej, možje in žene, fantje in dekleta vpišite se v izobraževalno društvo, ki naj nas izobražuje s pomočjo knjižnice in časnikov, kakor tudi s poučljivimi govori na mesečnih zborovanjih. Knjige se izposujejo vsako nedeljo po sv. maši.

Bistrica v Rožu. Ali je našim nasprotnikom vse dovoljeno? Imamo sicer § 5 volilnega zakona, kjer se prepoveduje vsako nasilstvo pri volitvah, vsaka grožnja zoper kakega volilca, da bi v gotovem smislu volil, a to velja menda samo za nas, nasprotnikom se ni treba ozirati na ta paragraf, nasprotniki tudi zdaj menda še smejo delati kakor prej s silo in grožnjo. Ali je tukaj na Bistrici nasprotna stranka res vse-mogočna? Danes vprašamo samo nekoga, ali pozna § 5 volilne postave? In če ga pozna, potem ga vprašamo, ali je res, da je rekel, da bo z oddajo vožnje na žagi čakal, da volitve minejo, in da jo le tisti dobijo, kateri bodo ž njim volili; tako se je govorilo. Če je to res, potem ga vprašamo, kako tolmači § 5 volilne postave? Kmetje in delavci, če se kateremu volilcu kaj takega zgodi, hitro naznanite, da se nasprotnikom pokaže, da tudi za nje velja § 5, ne samo za nas. Tisti časi, ko so nas nasprotniki strahovali, so minili. Nič se ne bojte, vsak sme po svojem prepričanju voliti, kakor sam hoče.

Lipa nad Vrbo. Občinske volitve bomo imeli v kratkem; zato pa naj stori tudi vsak, kdor ima volilno pravico, svojo dolžnost in voli može ki bodo res skrbeli za blagor naše „cele“ občine. Da sedanjega nemškonalnega župana ne maramo več, je umevno; saj se je že neki prejšnji njegov pristaš izrazil, da bo za nas vsakateri, ki ga izvolimo, boljši. Tako se ne sme več goditi, kakor se je godilo doslej pod sedanjim županom. Da bo zmaga gotova, naj na dan volitve noben našinec ne ostane doma! „Hail“

(Neki volilec.)

Pešče pod Strmcem. Dne 11. p. m. je bila zaslišana pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Beljaku naša velemodra komisija izza zadnjih občinskih volitev, da se zagovarja proti svojestnim grehom. Glavarstvo je menda našo gospodo temeljito poučilo o „občinskem volilnem zakonu“, osobito o § 22, katerega, kakor je Oraš rekel, do sedaj še niso poznali — Ljudje pravijo, da so imeli možje vkljub temu, da je bil isti dan semenj v Beljaku, kisle obraze.

Vernberg. (Nemškutarski „Štajerc“) je v 6. številki radi „miserere“ pri občinskih volitvah „ta črne“ na piko ter nam pokazal svoje lažnive zobe. Neradi se pečamo s tem lisjakom, a ker preti celo s sodnijo, mu bo mogoče ustrezno, ako izpopolnimo njegov slab spomin. Gosp. župnika na Strmcu imenuje rogovileža, ki razteza z dvema pomagačema krila čez vso občino. Zato, ker je na shodu v Domačalah temeljito osvetlil dosedanjo občinsko gospodarstvo in je šel pri volitvah kmetom na roko, je rogovilež in bi moral pred sodnijo. „Štajerček“ dopisnik mora biti zelo kratkoviden, ako je mislil, da pride župnik pred domači sodni stol, kjer bi se seveda lahko obsodil. Pa gospodje so se tožbe zbal — Roko na srce, gospod dopisnik! Kdo je večji rogovilež: tisti, ki se bori odkrito, pošteno in s postavnimi sredstvi, ali tak človek, ki dela z lažmi, zvižajo in protipostavnimi pripomočki? Vprašamo: Kdo je odvrčal volilce od naše stranke z vse mogočimi sredstvi? Kdo je terjal vrtnete posojila med volitvijo? Kakšno zgodovino pa ima pooblastilo O. v P.? Kdo je vam pa podpisal pooblastilo A. H. v S.? Ako bi se nam dotičnik ne smilil, bi ga seznanili z državnim pravdnikom. (Bi prav nič ne škodovalo, ker nasprotniki spravljajo našince k sodniji, kadar le morejo. Op. ured.) Mogoče nam veste povedati, kdaj in s katero pravico je prišel lipški nadučitelj v listo za I. razred, ker vendar pri nas nima volilne pravice. Ali Vam je znano, kako prav po „kostanjskem receptu“ je po-

stopala volilna komisija, katero je komandiral sam g. Oraš (čeprav ni bil ud komisije)? Povejte, zakaj se nam je zavrglo toliko število postavno veljavnih pooblastil in vam niti eno ne? Zakaj se nas je pri štetu glasov tiralo iz dvorane? Vkljub temu se pa še upate trditi, da smo rabili neveljavna pooblastila. Zato ste morali vložiti priziv! Kdo bi se temu ne smejal? Ker ste vkljub vsem zvižajočam pogoreli, ste morali vložiti priziv proti lastnim nepostavnostim in lastnim bratcem. To je pa res imenitno, g. dopisnik! Kaj zlodja sta pa zavozila dva župnikova pomagača? Prvi je vzoren in pošten gospodar, po katerega vrlinah so se marsikateremu vašemu kandidatu sline cedile, kar ste sami priznali s tem, da ste lovili volilce z njegovim imenom. Na drugega se je pa vsled njegovega jeklenega značaja že dolgo streljalo s kanonom najtežjega kalibra in se ga je hotelo spraviti z njegovo mnogobrojno družino vred z domače grude. Da bi pa naša stranka ponudila županski stolec kakemu Nemcu, nam ni znano. Bi želeli pojasniti. Da Vam, g. dopisnik, tako huda prede za sol, bi nikakor ne verjeli. Svetujemo Vam, da se obrnete k možu, kateri svoje juhe sam ne soli; mogoče Vam jo za velikonočne praznike posodi. Drugače pa menda veste, da plačuje dotičnik, ki ga napadate, od svojega obširnega posestva več kron davka kot Vi vinarjev pri juhi, katero sami solite. Da pa ima pajek res mnogo opravka v Vašem zmerom lačnem trebuhu, spričujete sami, ko pišete, da je izvoljenih le 10 klerikalcev, torej ste nam enajstega že požrli. Pri novih volitvah bodo naprednjaki z našo stranko pomedli. Prav lahko, ako dež ne pojde, česar pa Vi z nami vred ne verjamete.

Iz Beljaka se nam piše: (Z a k m e t e.) Pri zadnjih velikih orožnih vajah smo korakali skoz Štajersko na Koroško. V Lonču, Ščavnici in Žumberku sem zapazil buče, ki imajo peške (zrna) brez lušin. Na moje vprašanje mi pojasni tamošen kmet, da so te vrste peške prav izvrstne za pripravljanje bučnega olja, ker jih ni treba luščiti. Vrhtega so te peške tudi večje in bolj oljnat. Ker se tako domače bučno olje tudi pri nas bolj čišla kot kupljeno, ker je prav zdravo, okusno in vredno, bi bilo gotovo našim kmetom v korist, ako bi začeli tudi pri nas saditi te vrste buče.

St. Jurij na Zili. (Purgarmajstra smo dobili.) Poročali smo že, da je c. kr. deželna vlada priziv slovenske stranke zoper izid občinske volitve zavrgla. Po tej razsodbi raba dvobarvnih volilnih listkov ni proti smislu postave, ako se jih poslužijo z vlado v duhovnem sorodstvu stoječji liberalci; zelo radovedni pa smo, kako bi vlada razsodila, ako bi isto storila slovenska stranka. Dne 26. sušca t. l. se je tedaj vršila volitev župana. Liberalni „slovenski“ nemškonalni odborniki, ki so že dan poprej napravili poskus, so enoglasno zopet izvolili dosedanjšega župana, Martina Fišer. Ta je bil ob svojem času, ko je hotel priti na krmilo, navdušen Slovenec in je začetnik naše slovenske stranke; a časi se izpreminjajo in ljudje z njimi! Občinskimi svetovalcem in za vsa druga občinska dostojanstva so se volili le liberalci, nazadnje je pošla liberalna moč in dva „črna“ sta našla milosten sprejem: eden med sirotinske svetnike, drugi pa celo v krajni šolski svet. Domovina je rešena, občinski zvonec nosijo same liberalne glave. Upamo, da bodo tudi doklade same plačevali! — Volitvi župana je prisostvoval c. kr. okrajni glavar sam, ki je ob koncu zelo pohvalil župana in njegovo vzorno delovanje. Občani pa smo drugega mnenja. V jeseni leta 1903 se je dozidalo dvoje novih šolskih poslopij. Šole so se zidale pod nadzorstvom šolske oblasti; ena je danes — po 4½ letih — tako poškodovana po sobni gobi in v takem stanju, da je temeljita poprava nujno potrebna, račun o stavbnih stroških pa do danes še niso zagledali belega dneva. Denar je izposojen iz liberalne hranilnice; za en del menda plačuje obresti dežela. Torej mora tudi račun biti sklenjen; a ljudstvo ima samo pravico plačevati, vedeti pa, za kaj se izdaja denar, je dano samo „izvoljenim“ ljudem.

Trbiž. (Kaj je na tem resnice?) Pri zadnji občinski seji je prišlo pri točki občinsko premoženje med občinskimi odborniki do prepira, nakar se je župan Dreyhorst odpovedal županskemu stolcu. Naprošen od drugih je svoj odstop takoj preklical. Kaj je na tem? Kakšno je občinsko gospodarstvo v nemškonalni občini? Občani želimo pojasniti!

Žabnice. (Višarje okradene.) Cerkevna ključarja Janez Kravina in Andrej Rosenwirth sta se v družbi dveh drugih mož podala 11. t. m. na Višarje, da pogledata, je li v cerkvi vse v redu. Povsod so našli vse odprto in razdejano. Vrata pri oltarju sv. Jožefa so bila vlomljena, ravno tako vse pušice, v katerih pa ni bilo denarja. Pri žagradu so našli luknjo v en meter

debeli zid, skoz katero je prišel zlikovec v žagrad. Vsi predali so bili odprti. Shranjeni okraski milostne podobe so deloma ležali na tleh, deloma pa so bili ukradeni. Vsi okraski so bili vredni kakih 400 kron. Milostna podoba in svete posode so ostale skrite. Denar, ki so ga nekateri Žabničani pustili v zabojih v žagradu črez zimo, je tudi izginil. V župnišče je bilo tudi vlomljeno. Tudi v gostilno so vdrli skoz kuhinjsko okno zlikovci; biti jih je moralo več, ker so tam kuhali, kvartali in tudi prenočili. Tudi po vseh romarskih hišah so naredili škodo. Skratka, cele Višarje so bile oropane. Tatov še niso zasledili.

Ukve. (Kako ravnaajo z našinci!) Znano je, da posestnik Boštjan Erat ne pripada nemškonalni stranki in je zategadelj isti trn v peti. Njegov desetletni sin je stal lani meseca novembra pred gostilno, v kateri se je plesalo. Takoj ga je ovadil krajni šolski svet in je bil zaraditega obsojen na 10 kron globe. Oče je vložil na deželno vlado priziv, ki je obsodbo razveljavila, uvedla pa proti Eratu preiskavo zaradi žaljive pisave. Vse, kar je pisal, odgovarja resnici. Da pa vlada gleda kmetu tako na prste, ki se ne zna prav izraziti in rabi nehote tudi kak žaljiv izraz, je pač malo čudno znamenje. Vemo, kako se včasih nasprotnike zakriva. Deli se pač dvojna mera!

Velikovec. (Požar.) V nedeljo zvečer je pogorel skedenj g. učitelja Šeiherja v Velikovec. Bilo je v posloju precej sena, slame in hišnega orodja. Velikovska požarna bramba bila je takoj na mestu, a menda so bile brizgalnične cevi tako strgane, da ni bilo dosti prstov, da bi bili ž njimi vse luknje zamašili. Sploh se pa deloma leseno poslopje ni dalo rešiti, le bližnje stavbe so se ognja obranile.

St. Rupert pri Velikovec. (Nezgoda.) Posestnica Pavlina Hrastnik roj. Koch je trpela že dolgo na božjasti. Pred kratkim je šla v so-sednjo vas po mleko; na potu se je je lotila božjast. Reva je padla z ustmi na tir ter se je zadušila. Ponesrečena je iz ugledne rodbine, je bila omožena ter zapušča tri nedorasle otroke. N. v m. p.!

Sinčavas. (Škandal) je, kar si je dovolil neki železniški uradnik v ponedeljek zvečer ob ¼9. uri nasproti Slovincu, ki je zahteval vozni listek v slovenskem jeziku. Dotični gospod pride v spremstvu drugega gospoda k blagajni in zahteva vozni listek v Dobrlovas. To je prvo postajališče na stranski progi Sinčavas—Železna Kapla. A uradnik zakliči v nemščini: „Kam? Jaz ne razumem slovensko. Govorite nemško!“ Nato je odgovoril premiro ljubi dotični gospod: „No, torej vam na ljubo se hočem poslužiti nemščine“ in imenoval postajo po nemško. A uradnik ni bil nič hvaležen za to obzirnost, ampak se je kregal naprej: „Pri blagajni se mora nemško govoriti. Če ne znate nemško govoriti, ne dobite voznega listka.“ Slovenec je strmel, ker kaj takega se mu na postaji Sinčavas še ni nikdar zgodilo, dasiravno je tudi že prejšnje čase bil večkrat pri blagajni nemški uradnik. Tako tedaj, Slovenec, če ne znaš ali nočeš nemško govoriti, pa peš klaftroj okoli, medtem ko se sme voziti okoli Nemec. No, upamo, da se bo dotičnega uradnika že poučilo od merodajne strani, kje da stoji Sinčavas. Naj ne misli, da je nemški odrešenik! Pritožba se je že odposlala. Slovenci, bodite odločni!

Dobrlovas. (Slovenski značaj.) Na tukajšnji c. kr. pošti je pred kratkim prosil neki fant iz Belovč poštarico, da naj mu da stvari, ki so prišle minoli teden in čakajo odrešenja. Dekle, ki šele prakticira, ga ni hotelo razumeti. Zakaj ne? Ker je zahteval v svojem maternem jeziku. Zato ga vpraša še enkrat v ljubeznivim „wohin“. Fant, ki je ponosen na svoj lepi materni jezik, se ni dal prestrašiti, kakor se to žal včasih dogaja, ampak se je možato odrezal. Kaj „wohin“, vprašal in prosil sem kam, pa ne „wohin“. To je bil umesten odgovor! C. kr. poštarici pa svetujemo, da zanaprej prepove praktikantnji tako nastopanje.

Dobrlovas. (Narodna zahteva!) Še enkrat ponavljamo svojo zahtevo, da pride v Dobrlovas kot sodnijski adjunkt gospod, ki je popolnoma večš slovenščine!

Dobrlovas. („Celovčani ne bodo več po naših dobravah zajcev lovili“), tako so sklenili naši občinski očetje v seji dne 14. aprila in oddali lov domači družbi, v kateri bodeta imela prvo besedo trgovca Taurer in dr. Grassl. Zadnji so obljubili (brez licitacije) 100 kron več kot so prej dajali Celovčani „Hubertus“, torej 1500 kron. Kristus je rekel Petru: „Ne boj se, odslej boš ljudi lovil.“ In tudi nam se nekaj takega zdi, da ne samo zajci in lisice (te so pre-zvite) se bodo lovili, ampak tudi ljudje — v nemškutarske zanjke. Če bo v tem oziru slab ali

obiljen lov, se bo kmalu pokazalo in tudi tebi, ljubi nam „Mir“, poročalo.

Pliberk. (Zdravniško mesto,) ki je bilo po preselitvi g. dr. Höffererja izpraznjeno, e dobil g. dr. Herbst, bivši zdravnik v Prevaljah, in se je tudi že semkaj preselil. Uraduje ob vsaki uri, za sedaj v hiši svojega brata, lekarnarja v Pliberku.

Šmihel pri Pliberku. (Zahvala.) Č. g. Franc Marinič, dekan v Pliberku, so ob priliki imenovanja za častnega občana občine Bistrica blagovolili podariti za občinske reveže svoto 200 kron, za kar se jim izreka najprisrčnejša zahvala.

Občinsko predstojništvo.

Vogrče. Ali smo s sedanjo šolo zadovoljni? Kakih 15 let bo, kar so Vogrčani pod vodstvom sedanjega župana, gosp. Miklavča, zahtevali slovensko šolo. Par let niso odnehali od svoje zahteve in so stali trdni, a nazadnje so se vendar „omehčali“, ker so bili siti nagajanja šolskih oblasti in se jim je obljubilo, da se bo v šoli poučevalo v slovenščini še več ur na teden. In kje je zdaj ta obljuba? Šola je sicer postala v tem času dvorazredna, a toliko bolj bi se moral poučevati materni jezik v drugem razredu. Pa kako bo učil učitelj, ki je sam Nemec? Še tiste ure se ne učijo, ki bi se po postavi morale. Postava pravi: Na utrakvističnih šolah (in takšna je v Vogrčah) se mora poučevati slovenščina tri ure na teden. Samo tisti otroci so tega pouka oproščeni, za katere to stariši izrecno zahtevajo. In kje je tisti Vogrčan, ki je zahteval, naj se njegov otrok v materinščini ne poučuje? Ni ga niti enega. In slovenskih ur v drugem razredu ni niti ene! Da s takšno šolo ne moremo biti zadovoljni, je jasno kot beli dan. Pa še več. Ali smemo biti zadovoljni s šolo, v katero nosi učitelj politiko? Zadnjič je bral otrokom „Mir“, seveda s svojimi pripombami. Rekel je: Zmagal sem pa vendar le jaz (glede šolske molitve). Naročil je otrokom, naj povejo starišem, da bode zdaj on prišel pobirat podpise. Ali smemo biti zadovoljni s šolo, v kateri se krega učitelj na stariše in kateheta? Je to pouk, je li to vzgoja? Kakšen namen pa ima ljudska šola? Ona mora pripraviti šolarje do tega, da se bodo po dovršeni šoli sami naprej učili in izobraževali, da bodejo brali spise, ki se tičejo njih stanu, na pr. poljedelstva. In ali ima šolar, ki zdaj izstopi iz naše šole, veselja do tega? Slovenskega pismenega jezika se ni učil, nemškega pa ne obvlada tako, da bi razumel nemške spise. Slovenci, ali moremo s takšno šolo biti zadovoljni? Ne, mi ne smemo biti in tudi ne bomo. Opomnil in opozoril bi še na drugo veliko rano na naši šoli, pa gabi se mi. Sicer pa čujem, da se vzdiguje že ljudska nevolja proti znanemu škandalu, ki je nam vsem v sramoto. Treba je, da se proti njemu vendar enkrat kaj stori. Sicer pa bo kmalu velik shod v Vogrčah, na katerem nam bodejo govorili naši voditelji iz Celovca. Takrat pa le vkup, slovensko ljudstvo, da pokažeš, kje je tvoje srce, kje tvoje mišljenje in kakšne so tvoje pravice!

Vogrče. Učitelj Wigele je naročil otrokom, da naj povedo starišem, da bo prišel zdaj on pobirat podpise. Če bi se drznil to storiti, mu bo vsak pokazal tisto luknjo, katero je pustil odprto zidar pri zidanju hiše, namreč duri. Človek, ki se je zoperstavil zahtevi vseh Vogrčanov po slovenski šolski molitvi, nima pravice od nas kaj zahtevati ali sploh nas za kaj prositi. Enako trdni in samozavestni pa bodimo proti vsakomur, ki bi se nam hotel dobrikati. Naj še tako sladko govori in se še tako prijazno smehlja, če vpraša kaj glede šole, odgovorite mu: Mi smo edini in podpišemo samo tistim možem, ki smo jih sami izvolili in ki čutijo z nami. Spomnimo se, kako so nas pred 15 leti vodili za nos. Glede šole Nemcu in posilinemcu nobene vere! Škandalu moramo enkrat narediti konec!

Črneče. (Slabo vreme) smo imeli minoli teden. V dolini je maloneda nekaj dni neprenehoma deževalo, po gorah snežilo. Voda je po mnogih krajih, tu in v dravberški okolici, napravila mnogo škode po potih, na travnikih in poljih. Spomladi pravzaprav še nismo imeli, setev in druga poljska opravila so se zelo zakasnila.

Spodnji Dravograd. (Kap) je zadela dne 12. t. m. 15-letno M. Sušec na Viču. Zjutraj še zdrava, je opoldne zbolela, a zvečer že ležala na mrtvaškem odru. — Spomin smrti!

Torba za nasprotnike.

Zob za zob. Ogenj in žveplo bruhajo „Freie St.“ v zadnjem času na slovenske odvetnike, ki so se na občnem zboru „Zveze slov. odvetnikov“ posvetovali v tem, kako bi bilo slovenskemu jeziku v uradih mogoče priboriti ono ravnopravnost, ki so nam jo državni temeljni zakoni že pred štiri-desetimi leti zajamčili, koje pa je zlasti v uradih

na jezikovnih mejah od dne do dne manj. Zlasti za Koroško se gre tem nemškimi hujskačem. Za Koroško hočejo imeti svoj posebni ričet, ki naj bi koroškimi Slovincem v želodcu obležal in jih prej ko mogoče spravil na oni svet. Pred kratkim sta slovenska odvetnika v Celovcu pri neki razpravi dveh slovenskih strank hotela slovensko govoriti — pa glej! — vzdigne se hrušč in trušč v nemškem taboru, kakor če bi jih kdo žive drl. Kaj pa je vendar Nemcem mar zato, če Slovenci tedaj, kadar so sami med seboj, slovensko govorijo? Ali se Nemcem s tem kaka krivica godi? Kdo nam bo predpisaval, da moramo Slovenci med seboj v okornem nemškem jeziku govoriti, ko nam je Bog dal naš tako miloglasni, tako lep slovenski jezik! Kako naj imenujemo tako zahtevo Nemcev? To je jezikovna blaznost! V prisilno jopico bi bilo treba take očitne norce vtakniti in jih v norišnico zapreti, da bi bil enkrat konec prismojenih hujskarij. — Pa še nekaj! „Fr. St.“ hujskajo tudi zoper slovenska odvetnika gg. dr. Brejca in dr. Müllerja. Pozivljajo Nemce, da naj se izogibajo pisaren slovenskih odvetnikov. Sramoto kličejo nad tiste Nemce, ki hodijo k slovenskim odvetnikom. Pravijo, da bodo objavili imena tistih Nemcev, ki se dajo od slovenskih odvetnikov zastopati. „Freie Stimmen“ so s tem jezikovni boj zanesle na polje, na katerem bodo goreli in prvi vrsti njih lastni pristaši! Sprejmemo boj, ki ga „Fr. St.“ tako lahkomišljeno napovedujejo! Kar je Nemcem narodna dolžnost, mora biti narodna zapoved tudi Slovincem. Čemu nosijo naši ljudje svoj denar nemškemu advokatom, čemu dajejo kruha nasprotniku, ki jim v zahvalo vračuje kamenje? Polovica nemških advokatskih pisarn v Celovcu in tretjina vseh notarjev v deželi živi od slovenskih žuljev! Slovenci! Nemci sami Vam odpirajo oči in Vas uče, kaj Vam je storiti. **Svoji k svojim — bodi tudi naše geslo! Gospodarski boj hočejo imeti — naj ga imajo! Presiti so našega kruha — odvezemimo jim ga in dajmo ga lastnim rojakom! Puščajmo prenapetnežem prevroč kri na gospodarskem polju — potem se morda spametujejo in izprevidijo vso — norost svoje politike. Dolžnost vsakega narodnjaka naj bo, da tudi v tem pogledu poučuje manj zavedne in skrbi za to, da bo Slovenec podpiral le Slovence, brata. Bomo videli, kdo se bo potem smejal!**

Gospodarske stvari.

Razširjen delokrog g. Lehrmana.

Kakega pomena za našo maloživinorejo, posebno perotninarstvo in kunčjo rejo je premeštev gosp. Lehrmana v našo slovensko osredje, bode gotovo znal ceniti vsak slovenski maloživinorejec, kateremu je na razvoju te prepotrebne panoge kmetijstva le količkaj ležeče, to pa tem bolje, ker je gospod Lehrman nameščen v Ljubljani edino le v svrhu povzdige slovenske maloživinoreje, ter bode gotovo vedno in povsod rad zastavil vse svoje moči, vse svoje strokovno znanje in praktične izkušnje, da povzdigne to, pri nas tako zanemarjeno gospodarsko panogo. Glavna njegova naloga bode, organizirati slovensko maloživinorejo v prvi vrsti umno perotninarstvo in kunčjo rejo, prirežati na željo po vseh krajih naše obširne slovenske domovine poučna predavanja, ustanovljati potrebne perotninarske zadruge, iste združiti v glavnem združenem zavodu v Ljubljani, ter tako pripomoči narodu tudi v tej velevažni panogi kmetijstva na podlagi samopomoči do narodnogospodarskega uspeha. Moč pa, da zamore g. Lehrman uresničiti svoje namene in izvršiti podano mu nalogo, leži v vaših rokah, cenjeni kmetovalci, gospodarji in gospodinje. Poprimite se z vso vnemo te dane vam prilike, združite se, sklicajte shode, prirečajte poučna predavanja, sploh delujte z vsemi močmi na to, da iztrgate vašemu narodnemu nasprotniku ogromni kapital, katerega je dosedaj isti, vsled vaše brezbriznosti, brezizjemno vtaknil v svoj nenasitljivi žep. „Z združenimi močmi“, to bodi tudi naše geslo, pod katerim razvijemo zavostavo vseslovenske maloživinoreje, s katero hočemo doseči svoj cilj tudi mi ter si priboriti to velevažno polje narodnega gospodarstva.

Opomba. Vse želje glede prirejanja poučnih predavanj, ustanovitev perotninarskih, oz. maloživinorejskih zadrug, naročila na list „Perotninar“, vprašanja o maloživinoreji itd. določljati so pod naslovom „Uredništvo „Perotninar-ja“ v Ljubljani, Janez Trdinove ulice šte. 8“, katero bode vedno po svoji moči točno in stvarno reševalo vse tozadevne zahteve in želje.

Koroški deželni zavod za zavarovanje goveje živine,

ki ga je ustanovil deželni odbor leta 1904, ima posebno v celovški okolici več podružnic. Uradne

stroške plačuje dežela. Deželni zbor dovoljuje tudi vsakoletne podpore. Za male in srednje posestnike priporočamo prav toplo te zavarovalne podružnice, posebno ker se plačuje na leto premij le 1%. In prav lepo so vsaj dosedaj delovale te podružnice. Celovško ravnateljstvo je šlo oškodovanim na roko. Ali v zadnjem času se množijo slučaj, kateri nas začnejo vznemirjati. Doslej je peljal kmet meso v sili zaklane govede v posebej za to ustanovljeno mesnico. Sedaj pa hoče ravnateljstvo, da naj posestniki sami skrbijo za razpečanje dotičnega mesa. In s to svoto vred dobi potem oškodovani posestnik 70%, oziroma 80% ali 90% izplačan. Kako pa bomo mi na kmetih v vročih poletnih mesecih razpečali meso, da bo dotičnemu direktorju pri zeleni mizi v mestu po volji? Malo več zaupanja in manj „uradovanja“, to hočemo in zahtevamo. Zavod, katerega vzdržuje cela dežela, mora biti kmetu res v korist. Kar je kmetu dano, mora kmet tudi dobiti.

Kmetijsko poučno potovanje na Češko.

C. kr. kmetijska družba kranjska namerava prirediti povodom letošnje jubilejne razstave v Pragi gospodarskopoučen izlet na Češko.

Po dogovoru z deželnim kulturnim svetom za kraljestvo Češko v Pragi se je že sedaj sestavil za to potovanje naslednji načrt:

Izlet bo trajal 10 do 12 dni in se bo vršil meseca julija ali avgusta (v šolskih počitnicah).

Udeleženci se odpeljejo z večernim vlakom, ki odhaja z Jesenic ob osmih zvečer, in pridejo zjutraj ob osmih v Češke Budjevice.

Tam se prične s poučnim ogledovanjem, in sicer:

1. dan. Ogled gospodarske šole in kakega vzornega kmetijstva, kjer bo videti rejo južnočeških konj težkega plemena, (najbrž v Plavi). Obed in prenočišče bo v Budjevicah.

2. dan. Ogled krasnega veleposestva kneza Schwarzenberga, in sicer gradu v Hluboki in vzornega dvora Vondrova.

Obed v Budjevicah. — Popoldne ogled postaje za obdelovanje barja v Zalši, voznja v Tabor in prenočišče tam.

3. dan. Ogled staroslavnege mesta Tabora, kralj. češke kmetijske akademije, družbene mlekarne s parno silo. Z večernim vlakom v Prago.

4. 5. in 6. dan v Pragi. Tukaj ogled Prage in njenih starožitnosti, obisk in ogled razstave, dalje ogled prve češke akcijske mlekarne v Nuslih. Freyve mlekarne in sladkorne tvornice v Visočanih, in če bo čas dopuščal, fiziološke ter mlekarne postaje. Hrana in prenočišče v Pragi.

7. dan. Izlet s parnikom po novo kanalizirani reki Vltavi, in sicer najprej v Trojo. Tukaj ogled češkega pomologičnega (sadjarskega) zavoda, potem v Melnik, ogled vinarske šole, vinogradov in kleti. Prenoišče v Melniku.

8. dan. Vožnja čez Štjetje v Lovosice. Med potom ogled hmelnic pri Počapljih, ogled tvornice za porabo sadja v Trebenicah, dalje v mesto Rovdnice, tukaj ogled tvornice za pluge in stroje za žetev, odtod v Berkovice in z vlakom v Prago. Prenoišče v Pragi.

9. dan. Iz Prage v Novovas pri Kolinu, tukaj ogled vzornega vrtnarstva, v Kolinu ogled okrajne drevesnice in v Lošanih ogled kmetijske elektrarne, v Kutlirih ogled vzornega kmetijstva g. Prokupka. Vožnja v Kutno goro. Ogled kmetijske šole, kakega vzornega malega posestva in skladišča za žito, velikih nasadov hrena v okolici, znamenitosti mesta in odtod odhod nazaj v Prago ali pa naprej čez Iglavo, Znajmo na Dunaj. Ako bo zadostno število takih, ki se zato zanimajo, bi se lahko med potom na Dunaj ogledalo mesto Rec s slovečimi vinogradi in kletmi, dalje mesto Korneuburg s poskusnimi nasadi in Klosterneuburg, tukaj višja vinarska šola in sloveče kleti tamošnjega samostana.

Vsa vožnja iz Ljubljane na vsej progi (tja čez Linec, nazaj čez Dunaj) bo veljala v III. razredu okrog 60 kron (v drugem razredu tretjino več), hrana in prenočišče kakih 10 kron na dan, tako da bo vse potovanje veljalo največ 200 kron za osebo.

Za strokovno vodstvo bo tudi pokrbjeno. Izlet bo vodil g. c. kr. vinarski nadzornik B. Skalič, ki mu bo češki deželni kulturni svet pridelil kakega domačega kmetijskega potovalnega učitelja. Izlet se bo vršil, če se oglasi vsaj 20 udeležencev. Prijave za udeležbo sprejema c. kr. kmetijska družba že sedaj, najpozneje pa do 1. julija t. l. Na poznejše zglasitve se ne bo oziralo.

K zglasitvi je pridejati 50 kron za nakup okroglega listka in je treba povedati, ali se udeleženec želi nazaj voziti čez Dunaj, ali čez Prago, Linec, Jesenice.

Daljša poročila bo objavljala c. kr. kmetijska družba v „Kmetovalcu“, ki prinese tudi

popis in slike nekaterih teh slovečih in lepih krajev.

Društveno gibanje.

Št. Janž v Rožu. Čebelarstvo poučno predavanje bo imel tukaj pri Tišlerju na velikonočni ponedeljek gosp. nadučitelj A. Likozar iz Ljubljane ob 1/2. uri popoldne. Čebelarji, pridite od vseh strani!

Dobrlavas. (Na Belo nedeljo) popoldne po blagoslovu priredi izobraževalno društvo mesečno zborovanje v društvenih prostorih. Na sporedu bodo predavanja, petje in tamburanje. K obilni udeležbi vabi vse člane in prijatelje društva *odbor.*

Železna Kapla. (Vabilo.) Na velikonočni ponedeljek, t. j. 20. t. m., priredi „Kat. slovensko izobraževalno društvo“ v Železni Kapli po popoldanski službi božji, točno ob 2. uri, veselico v zgornjih prostorih g. Weitzerja (Boštaj). Na dnevnem redu bo: Petje, tamburanje, govor in gledališka predstava: „Črevljar“. Vstopnina: sedeži po 40 vin., stojišča po 20 vin. za ude, za neude 20 vin. več. K obilni udeležbi vabi vse ude in prijatelje društva *odbor.*

Šmihel pri Pliberku. (Vabilo.) „Slov. kat. izobraževalno društvo“ in „Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Pliberk in okolico“ priredi na Belo nedeljo, 26. t. m., ob 3. uri popoldne pri Šercerju v Šmihelu veselico s sledečim sporedom: 1. Pozdrav. 2. Govor. 3. Šalogra „Rusofil“ (ki se vrši za časa rusko-japonske vojske). 4. „Kmet Herod“, burka s petjem v dveh dejanjih. 5. Komičen prizor „Kmet in fotograf“. 6. Prosta zabava. Vstopnina: Sedeži 40 vin., stojišča 20 vin.; udje plačajo polovico. K najobilnejši udeležbi vabita *odbor.*

Ruda. „Izobraževalno kmetško društvo za Rudo, Št. Peter in okolico“ priredi dne 20. aprila 1908 (na velikonočni ponedeljek) na Rudi v župniščno popoldne po blagoslovu ob 1/2. uri mesečno zborovanje. Pride tudi govornik iz Celovca. K najobilnejši udeležbi vabi *odbor.*

Prevalje. Na Belo nedeljo popoldne po blagoslovu priredi pri Šteklju naše delavsko društvo mesečni shod z veselo igro „Dr. Vsezna! in njegov sluga Štipko Tiček“. Kdor ne pride, se bo bridko kesal! *odbor.*

Politične vesti.

Državni zbor.

Radi oproščenja užitnine za vino, ki je rabijo krčmarji zase, za družino in svoje delavce so vložili 2. t. m. v državnem zboru poslanec Fon in tovariši sledeči predlog:

Zasebnik ne plačuje redno nikake užitnine za vino, ki je uživa v svoji hiši; krčmar pa mora plačevati užitnino na vina, tudi ako je je sam pridelal, mora toraj uživati dražje vino kakor nekrčmar; razlika med krčmarjem in nekrčmarjem je tem večja, čim večjo družino ima krčmar in čim več delavcev mora držati. Ponemudoma dobiva vsak kmečki delavec po 1 liter do 1 1/4 litra vina na dan; iz tega proizhaja jasno, za koliko je krčmar oškodovan. Često se zato dogaja, da krčmarji-posesniki zapro krčmo ob času, ko imajo delavce za to, da jim morejo dati užitnino prosto, torej cenejše vino. Od zaprtih krčem pa nima dobička ne država, ne dežela, ne občina.

Podpisani predlagajo:

Visoka zbornica skleni:

„Pozivlja se vlado, da nemudoma predloži načrt, po katerem bo prosto užitnino vino, katero rabijo krčmarji zase, za svojo družino in delavce.“

Podpisanih je 23 poslancev, med njimi poslanec Grafenauer.

Novo ministrstvo.

Znano je, da je bil imenovan dunajski krščanski socialc dr. Gessmann za ministra brez določenega delokroga. Vlada je imela izprva namen, ustanoviti delavsko ministrstvo. Cesar pa je 21. sušca odobril načrt, ki določa delokrog ministra za „javna dela.“ V delokrog novega ministra spadajo: Visoke stavbe razen onih pri železnicah, vodne zgradbe, izzemski vodne ceste, ki spadajo k železniškemu ministrstvu, in deželna kultura, ki je v poljedelskem ministrstvu; zgradbe cest in mostov, rudništvo, obrtne zadeve in tujski promet, ki je spadal dosedaj železniškemu ministrstvu. Ta načrt zakona je spravila vlado v razpravo nujnim potem, kar zlasti socialnim demokratom ni bilo prav.

Nujnost predloga je utemeljeval poljski poslanec dr. Malahovski, ki je grajal, da je minister že tako dolgo časa brez pravega posla;

sitno pa je tudi za druga ministrstva, ker ne morejo rešiti zadev, ki pridejo v novo ministrstvo.

Proti novemu ministrstvu je govoril vodja socialnih demokratov, dr. Adler, in sicer zaradi tega, ker naj bo novi minister krščanski socialc dr. Gessmann. Rekel je, da novo ministrstvo sicer ni bilo potrebno, pač pa se je moralo ustanoviti, ker je moral dobiti ministrski stolček dr. Gessmann. Seveda, če bi ponudila vlada novo ministrstvo njemu, potem bi pa vsi socialisti na vsa usta vpili, kako da je potrebno. Rdečkarji so vedno enaki. Kar njihovi stranki kot taki ni v korist, je vse nepotrebno, če bi bilo sicer za delavce ali v javno korist še tako nujno potrebno. Pravi vzrok, da govore soc. demokrati proti novemu ministrstvu je ta, ker se bojé dr. Gessmanna, ki je že dolgo časa sem vodil proti njim odločen boj po shodih in v zbornici. Bojé se ga, ker dobi sedaj v roke zadeve rudniških in industrijskih delavcev, katere bi mogel iztrgati iz socialdemokratskih krempljev.

Ostro je nastopil proti socialnim demokratom dr. Redlich in je toplo zagovarjal novo ministrstvo.

Ministrski predsednik baron Beck je poudarjal, da ima krona (cesar) pravico ustanavljati ministrstva, kar smejo celo predsedniki republikanskih držav na pr. na Francoskem in v Ameriki. Tudi proti nujnosti vladnega predloga ni stvarnega pomisleka. Ako smejo vlagati nujne predloge poslanci, sme to storiti tudi vlada.

Tudi novi minister dr. Gessmann je pobijal socialne demokrate ter zagotavljal, da bo kot minister nepristranski prijatelj delavcev, obrtnikov in industrijcev. Kot glavna govornika sta govorila krščanski socialc Bielowlawek za in dr. Masařyk proti.

Pri zborovanju se sprejme nujnost predloga z 292 proti 99 glasovom. Socialni demokrati so glasovali zoper nujnost.

Pri razpravi o sprejemu predloga je govoril tudi slovenski poslanec Gostinčar, ki je novo ministrstvo toplo zagovarjal, češ da je bilo ministrstvo, ki združuje socialno-politična in delavska vprašanja, nujno potrebno. Govornik samo obžaluje, da novemu ministru nista prideljena obrtno nadzorništvo in delavski statistični urad. Važna zadeva je skrb za delavska stanovanja; zato naj podpira novo ministrstvo razna delavska stavbna društva. Skrbi naj za strokovne šole za obrtnike. Pa tudi za kmeta bo novo ministrstvo važno, ker se bo bavilo z vodnimi cestnimi zgradbami. Zbornica je sprejela v drugem in tretjem branju predlog z ogromno večino. Ministrstvo za javna dela je torej gotova stvar.

Proračunski odsek.

Na predlog poslanca dr. Korošca, da se za slovenske dijake na nemških gimnazijah na Kranjskem naj določi matura iz slovenščine, je izjavil naučni minister dr. Marchet, da se bo zanaprej pri zrelostnem izpitu oziralo na splošno zrelost izprašanca, ne pa na posamezne predmete in se bo v zrelostnem spričevalu le označilo, če je dotični kandidat zrel za visoke šole. Mogoče bo celo, da bo dobil kandidat, ki je prejel v enem predmetu red nezadostno, spričevalo zrelosti. S takim-le odgovorom naučnega ministra se Slovenci pač ne morejo zadovoljiti. Slovenski dijaki naj bodo oproščeni nemškega izpita, delajo pa naj zrelostni izpit iz slovenščine.

Dansko.

Parlament je sprejel predlogo za splošno volilno pravico za vse one, ki plačujejo davek, in sicer za moške in ženske, ki so stari nad 25 let, in tudi za omožene ženske, katerih možje plačujejo davek.

Cerkvene vesti.

Glede škofijskih vizitacij se obvestijo dotične slovenske župnije, da se povsod vrši samo slovenska pridiga, in sicer po maši.

Knezoškof je podelil kanonikat v Gospi-Sveti župniku v Blačah, č. g. Henriku Smažik. Prezentiran je za župnijo Vrata č. g. Mart. Bauman, dosedaj katehet na meščanski šoli v Velikovcu.

Premeščen je č. g. Mihael Wank, kot provizor iz Št. Gandolfa v Weisach.

Šolske stvari.

Imenovani so: Nadučitelj v Spodnjem Dravbergu nadučitelj v Št. Primožu pri Št. Vidu v Podjuni Jož. Privasnič, učiteljem v Celovcu tamošnji stalni pomožni učitelj Karol Strobl in učitelj Oton Klebermass v Kolbnici, stalnim pomožnim učiteljem v Celovcu tamošnji začasni

pomožni učitelj Ludovik Primoschitz, kot provizorična učiteljica za Št. Štefan na Zili pa zasebna učiteljica Neža Hudovernik.

Prestavljeni so: Podučitelj Emil Podlipnik iz Wolfsbacha v Poreče, in podučiteljica Berta Kohlert iz Poreč v Gospo Sveto, Hermina Reiner iz Št. Štefana na Zili v Rožek, in Marija Weiß iz Pulsta v Trebenj.

Prestavljena in začasno kot pomožna moč šoli v Podkloštru prideljena je učiteljica Ana Diem v Trepoljah.

Umirovljen je na lastno prošnjo šolski nadzornik Karol Prešern v Celovcu.

Razpisano je mesto definitivnega učitelja na ljudski šoli v Št. Ilju ob Dravi in definitivne učiteljice v Vrbi, definitivnega učitelja na dvo-razrednici na Rudi, torej v samih slovenskih krajih, a deželni šolski svet za nobeno mesto ne zahteva znanja slovenščine.

Kaj je novega po svetu.

„Nova doba“ piše v zadnji številki o našem škofu med drugim sledeče: „Škof je ustregel guštanjiskim uradnikom, ki najmanj rabijo duhovnike za dušne potrebe, pač pa za pomagala pri germaniziranju, s tem, da jim je poslal Križaja, ki jim naj pomaga reševati lažinemstvo. Slovensko prebivalstvo je skrajno razburjeno in celo „Mir“ si upa malo namigavati na te Slovence žaleče razmere.“ Javljamo, da te trditve ne odgovarjajo docela resnici. Škof ni poslal Križaja v Guštanj; znano je pač, da si je želel na to mesto zaslužnega organizatorja slovenskega delavstva. Gosp. Križaja so nastavili guštanjiski uradniki, ki so patron in od škofa kot privaten patron glede imenovanja guštanjanskega župnika popolnoma neodvisni. Sicer taktike „Nove dobe“ tudi ne odobravamo. Za Korošce velja geslo: „Reši, kar še moreš rešiti!“ Menda se nas bo brez razlage razumelo! Kolikor je nam znano, deluje gosp. Križaj na svojem novem mestu prav dobro in nas bo morda kdaj presenetil s slovensko organizacijo guštanjanskih delavcev. Opazka, da si „celo Mir“ upa malo namigavati, nam je privabila samo malo nasmeha. Če bomo spoznali kdaj kaj za Slovence škodljivega, bomo brezobzirno nastopali, če bo za slučaj taka taktika sploh primerna in koristna.

Otročarije uganjata „Narod“ dne 8. t. m. v notici „K občnem zboru odvetniške zveze“ in za njim seveda njegov pokorni sluga, dolgočasni „Korošec“ v dopisu „Zveza slov. odvetnikov“. Njihovo prizadevanje, zmanjšati vtis zadoščenja, ki ga je odvetniška „Zveza“ dala g. dr. Brejcu za nezaslužene napade po „Narodu“, bo pri vseh resnih in dostojnih ljudeh ostalo brez uspeha, ker se lahko ugane, iz katerega kota ta veter piše. Zasluge dr. Brejca za narodno stvar na Koroškem so tako splošno znane in tako utemeljene v njegovem delu, da jih laž, obrekovanje in zavist ne morejo prav nič zmanjšati. Več o tem se bo govorilo o pravem času in na pravem mestu — takrat pa odkrito in brez ozirov. Tega veselja pa Nemcem ne bomo delali, da bi se javno v časopisju o tem prerekali, kako se je kaka stvar dosegla in kdo jo je dosegel ali ni dosegel. Časi so preresni in gre se za prevažne stvari. Igrače radovoljno prepuščamo političnemu samosrajčniku „Korošcu“, ki ga nihče za resnega ne smatra.

„Štajerc“ se zopet silno jezi, ker mu je ogrsko trgovsko ministrstvo odtgnilo poštni debit in tako „Štajerca“ ne morejo pošiljati več med ogrske Slovence, razen v zaprtih kuvertih. Še Ogrom, ki so na višku svinjereje, „Štajerčeva“ svinjarija ni ugajala. Zdaj pa dela „Štajerc“ za to prepoved ogrskega ministrstva odgovorne „hrvaške pope“. Usmiljenja vredni ljudje, ki tako-le neumnost „Štajerčeva“ čitajo in — verjamejo!

Premestitev. S prvim aprilom t. l. preselil se je g. Anton Lehrman iz Tržiča za stalno v Ljubljano, z njim seveda tudi uredništvo strokovnega lista „Perotninar“, kateri bode sedaj pričel izhajati v svojem tretjem letniku.

Jugoslovansko razstavo prirede 1. majnika v Zagrebu jugoslovanski umetniki. Razstave se udeležijo Slovenci, Hrvatje, Srbi in Bolgari.

Nov ministrski stol je dal narediti baron Beck, tako, da je v zbornici sedaj zavsem 14 sedežev za ministre; novi je gotovo pripravljen za bodočega jugoslovanskega ministra.

Italijani se izseljujejo. Lansko leto so se izselili v Ameriko 397.704 Italijani, vrnilo se jih je pa v domovino 222.319. Lahi so v skrbeh. — Boje se, da bi se ne izselilo preveč ljudi in bi država tako oslabela; boje se pa tudi, če bi se jih preveč vrnilo, ker jim nimajo dati — kruha.

Angleški in danski kralj ter predsednik republike Fallières obiščejo cesarja Franca Jožefa ob priliki njegovega jubileja v Ischlu.

V sultanovem haremu so našli deset kil težko bombo. Kdo je položil tja bombo, še ne vedo.

V Madridu na Španskem so položili anarhisti v cerkev bombo, ki se je razpočila in naredila veliko škodo. Od duhovnikov, ki so bili ravno tedaj v cerkvi, ni nihče ranjen.

Lekarnarja A. Thierryja balzam in centifolijsko mazilo. Cenjene čitatelje opozarjamo na izredni zdravilni sredstvi. Obe v zdravilni moči neprekosljivi sredstvi se nikdar ne pokvarita, ampak ste čim starejši tem boljši in jima ne škodujeta ne mraz ne vročina in ste torej ob vsakem času rabljivi. Pomagata skoro vedno, seveda se ne sme segati po ponarejenih sredstvih, ki so mnogokrat brez vsake vrednosti in je denar za nje zavržen. Kjer se ne dobe pristni, naj se naroče naravnost na naslov: A. Thierry, lekarna angela variha v Pregradi pri Rogški Slatini.

Brez kave so živeli ljudje svoje dni. Nekaj strašnega za nekatere ljudi, zlasti za nežni spol! Kava je doma v Etiopiji in se je presadila v 12. ali 13. stoletju v Arabijo, odkoder je došla v Evropo okoli l. 1650, in sicer so jo najprej začeli prodajati Angleži. Ljudem je ugajal kavin okus. Kmalu so nastale kavarne, kjer so se zbirali najimenitnejši možje, učenjaki, državni politiki. Za kakih 20 let pozneje so odprli kavarne tudi na Francoskem. Živahnim Francozom je življenje po kavarnah zelo prijalo. V kratkem je imel Pariz 300 kavarn, v katerih so bili na razpolago domači in tuji časniki. Kaditi se v njih ni smelo. V njih je bila doma dostojnost. V večja mesta naše države je došla kava šele v 18. stoletju. Zelo pozno je prišla k nam med kmete. Saj še žive ženske, o katerih pripovedujejo, da so ga kuhale celega kakor fižol, pa se za šmenta ni hotel zmečhati. Dandanes pa menda že ni hiše, kjer bi se kava ne pila. Obžalovanja vredno je, da se je udomačila kot zajutrek med delavnimi sloji, ki potrebujejo tečnejše hrane, nego je kava, ki ne redi. Brezdvomno je pripomogla, da kmetsko ljudstvo slabi. Uživanje kave je imelo pa tudi koristne posledice, ker je nekoliko omejilo nezmerno popivanje piva in vina.

Tržne cene v Celovcu

9. aprila 1908 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litrov (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica	—	—	21	95	18	60
Rž	20	—	20	34	11	88
Ječmen	—	—	19	24	10	20
Ajda	19	20	19	62	9	55
Oves	16	—	17	—	5	94
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	25	40	16	—
Turščica	16	55	17	24	9	80
Repica (krompir)	—	—	4	88	2	20
Seno, sladko	7	40	8	80	—	—
" kislo	6	—	7	80	—	—
Slama	4	80	5	80	—	—
Mleko, 1 liter	—	22	—	24	—	—
Smetana, 1	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje) 1 kg	2	60	2	80	—	—
Surovo maslo (putar), 1	2	60	3	20	—	—
Slanina (špeh), povoj, 1	1	80	1	90	—	—
" " surova, 1	1	60	1	70	—	—
Svinjska mast 1	1	70	1	80	—	—
Jajca, 1 par	—	11	—	13	—	—
Piščeta, 1	2	60	3	—	—	—
Kopuni, 1	—	—	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ³	3	20	3	60	—	—
30 " " mehka, 1	2	80	3	20	—	—

Živina	Počrez	100 kilogramov				Prignalo	Prodalo
		žive vage		zaklana			
		od	do	od	do		
v k r o n a h							
Voli, pitani	—	—	72	—	—	2	2
" za vožnjo	400	420	70	—	—	22	8
Junci	262	312	—	—	—	12	5
Krave	142	460	—	—	—	42	12
Telice	204	236	—	—	—	4	3
Svinje, pitane	—	—	—	136	140	10	10
Praseta, plemena	16	40	—	—	—	147	58

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica v Žabnicah,
registrovana zadruga z neomejeno zavezo
bo imela svoj

letni občni zbor

dne 26. aprila t. l., ob 3. uri popoldne, v uradnih prostorih h. št. 126 s sledečim sporedom:

1. Poročilo načelstva in odobrenje letnega računa.

2. Razdelitev čistega dobička.

3. Razni nasveti.

K obilni udeležbi vabi *načelstvo.*

Stoj!

Ali ni

Ceres-jedilna mast
(iz kokosovih orehov)

najboljša? Ni samo najfinejša in najčistejša, temveč tudi najcenejša in najizdatnejša mast, kar sem je kedaj kupila!

Le poskusite!
Ne bo vam žal!

Hranilnica in posojilnica v Šmihelu pri Pliberku daje posojila znanprej tudi na amortizacijo.

Vsak dolžnik plača glavnico (kapital) z obrestmi v 95 obrokih ali v 47¹/₂ letih popolnoma nazaj. Vsak obrok plačanja znaša 5% obresti in 1/2% odplačitve na kapital.

Če pa plača dolžnik 1% na kapital, je glavnica v 71 obrokih ali v 35¹/₂ letih popolnoma poplačana. *Načelništvo.*

Edino pristen je le Thierry-jev balsam

z zeleno varstveno znamko redovnica. Najmanjša pošiljatev 12¹/₂ ali 6¹/₂ ali patentirana družinska steklenica za potovanje K 5.— Zavoj brezplačen.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo.

Najmanjša pošiljatev 2 lončka K 3.60.— Zavoj brezplačen. Obe domači sredstvi sta povsod znani kot najboljši zoper tšisanje v zelodu, gorečico, krče, kašelj, zasliženje, vnetja, ranitve, rane itd. Naročila ali denarne pošiljave se naj naslavljajo na:
Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.
Zaloge skoro v vseh lekarnah.

Tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu,

katera je z najnovejšimi stroji in pismenkami oskrbljena, prevzema razna naročila tiskarske obrti, kakor: Uradne in pismene zavitke, spovedne listke, vizitnice, pisma za trgovce, račune, cenike in sploh vse v tiskarsko stroko spadajoče stvari ter bode izvrševala vse točno, vestno in po najnižjih cenah.

Častiti duhovščini in slavnemu občinstvu se priporoča za obila naročila

z odličnim spoštovanjem vdano

vodstvo tiskarne družbe sv. Mohorja.

Loterijske številke 11. aprila 1908.

Trst 58 6 51 76 85

Line 69 9 74 25 50

Kupujte národní kolek!

Janez Vovk, pekovski mojster v Celovcu

na starem trgu št. 13,

priporoča slavnemu občinstvu svojo lepo urejeno pekarno, vedno sveže kruhe in sveže drože ter ogrsko moko raznih števil.

Nizke cene. — Točna postrežba.

PROF. PAWLOW

pripozna

e. Brady

na podlagi najnatančnejše poizvedbe, da je zdravi tek najboljši oživljavec izločevalnih želodčnih živcev. Za pospeševanje teka, okrepitev želodca in za olajšanje želodčnih bolečin se odlikujejo najbolj prave **Bradyjeve želodčne kapljice.** One pospešujejo prebavljanje in jedičnost, odstranijo truplu škodljivo napenjanje, preobilno napravo kisline, zaprtje, želodčne bolečine in druga oviranja prebavljanja.

Kapljice se dobivajo v lekarnah. **C. Brady, lekarnar, Dunaj, I.,** Fleischmarkt 1/385, razpošilja 6 steklenic po K 5.—, 3 dvojnate steklenice pa po K 4.80 poštne prosto.

Vabilo

k

rednemu letnemu občnemu zboru

Hranilnice in posojilnice v Velikovcu,

ki se vrši v sredo po veliki noči, t. j. dne 22. aprila 1908, ob 1. uri popoldne, v „Narodnem domu“.

Spored:

1. Pozdrav predsednika.
2. Odobritev letnega računa.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev novega odbora.
5. Slučajnosti.

Opomba: Ako bi ob omenjeni uri ne bil občni zbor sklepčen, vrši se ob 2. uri istega dne drugi občni zbor, ki bo sklepal brez ozira na število udeležencev.

K obilni udeležbi vabi *odbor.*

Sanatogen

Od več kot 5000 profesorjev in zdravnikov vseh kulturnih dežel sijajno priznan kot najuspešnejše kreplilno in oživlajoče sredstvo.

Krepi telo.
Jači živce.

Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Brošure zastoj in poštne prosto po **Bauer in dr., Berlin SW 48.** Glavno zastopstvo: **C. Brady, Dunaj, I., Fleischmarkt 1.**

Pozor! ————— Pozor!

Slamnikarska zadruga v Mengšu

na Kranjskem

priporoča

svojo bogato zalogo moških, ženskih in otroških slamnikov.

Naročite čimpreje, da se more naročilo pravočasno izvršiti.

Narodno podjetje! Solidna postrežba!

Ilustrovani ceniki franko in zastoj.

Vsakemu se na željo pošljejo vzorci slamnikov na ogled, ako se to želi.

Išče se zastopnik za Koroško.

Slovinci! Poslužujte se edine slovenske zadruge za slamnike!

Svoji k svojim! ————— Svoji k svojim!

Podpirajte **Ciril-Methodovo družbo.**

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska tovarna orožja

Peter Wernig,

c. in kr. dvorni založnik v Borovljah, Koroško.
Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Matija Russling

Šent-Vid ob Glini, Koroško

dobavlja

vse glashbene instrumente

najsolidnejše izdelane, ob polnem poročtvu za najčistejše uglasenje, po najnižjih cenah:

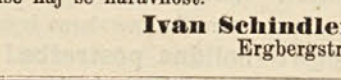
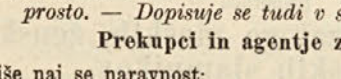
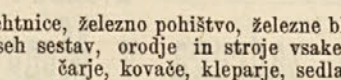
Gosli, kitare, mandoline citre itd. Strune le najboljše vrste. Akordne harmonike na meh. Velika zaloga glasbil za harmonike za svojeručno vstavo. Cenik na zahtevo brezplačno.

Ivan Schindler, Dunaj III/1

Erdbergstrasse 12

pošilja že veliko let dobro znane

stroje vsake vrste za poljedelstvo itd.

kakor: mline za sadje in grozdje, stiskanice za sadje in grozdje, škropilnice, poljsko orodje, stiskalnice za seno, mlatilnice, vitle, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamo-reznice, stroje za rezanje repe, mline za golanje, kotle za kuhanje klaje, sesalke za vodnjake in gnojnice, vodovode, svinčene cevi itd., postranske komade za vse stroje, četudi niso bili pri meni naročeni. Kose za slamo-reznice iz prima jekla

! po izdatno znižanih cenah!

ravno tako vse priprave za kletarstvo, medene pipe, sesalke za vino, gumijeve in konopljene cevi, gumijeve ploče, stroje za točenje piva, skrinje za led, stroje za sladoled, priprave za izdelovanje soda-vode in penečih vin, mlin za dišave, kavo itd., stroje za izdelovanje klobas, tehtnice za živino, tehtnice na drog, steberske tehtnice, namizne tehtnice, decimalne

tehtnice, železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestav, orodje in stroje vsake vrste za ključavničarje, kovače, kleparje, sedlarje, pleskarje, vse pod dolgoletnim jamstvom po najugodnejših plačilnih pogojih tudi na obroke!

Ceniki z več kot 500 slikami brezplačno in poštne prosto. — Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Prekupci in agentje zaželjeni.

Piše naj se naravnost:

Ivan Schindler, Dunaj III/1
Erdbergstrasse 12.

Kaj škriplje?

voz, stroj, čevlji.

Kaj pomaga?

Kolomaz

od navadnega do najfinejšega

Olje za stroje

Vaselinova maža za usnje

in dobi se najceneje pri

J. M. Prajniku

v Dobrlivasi na Koroškem.

Istotam se tudi dobi karbolij in črno olje za živino.

Zahtevajte cenik!

Izumitev! Stroj kmetijske stroke,

edini take vrste ter ima veliko, znamenito prihodnost.

Ker izumitelj stroja za izrabo nima sredstev, prodaja pod ugodnimi pogoji natančne načrte z vsemi pravicami kakor tudi 10 letno pogodbo z neko tvrdko ali pa se išče posojilo.

Izumitev je posebno primerna za kakega premožnega zasebnika, ki lahko s tem postane svetovno znan. Strokovnih znanstev ne potrebuje. Ponudbe na upravništvo „Mira“ v Celovcu.

Po Najvišjem povelju Nj. c. in kr. Ap. Veličanstva.

XXVI. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija, edina v Avstriji postavno dovoljena, ima 18.390 dobitkov v gotovini v skupni vrednosti 513.580 kron.

Glavni dobitek iznaša

200.000 kron v gotovini.

Žrebanje se vrši nepreklicno dne 14. maja 1908.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 7, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Načrti žrebanja za kupce srečk brezplačno.

Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. ravnateljstva loterijskih dohodkov.

Oddelek za državno loterijo.

Ph. Mayfartha & Co.

patentirana samodelavna „Syphonia“ je pač najboljša brizgalnica

za uničevanje drevesnih škodljivcev, za vinograde in hmelj, za zatiranje boleznin na listju, za uničevanje grintave zeli in divje gorčice itd.

Brizgalnice, ki se nosijo in vozijo, so za 10, 15, 60 in 100 litrov tekočine s pripravo za mešanje s smrdljivcem ali brez nje.

Zahtevajte podobe in opis od tvrdke

Ph. Mayfarth & Co.

tovarne za stroje, posebne tovarne za vinske stiskalnice in strojev za uporabo sadja.

Odlikovan s 600 zlatimi in srebrnimi kolajnami itd.

DUNAJ, II/1, Taborstrasse št. 71.

Obširni ilustrirani ceniki zastoj. — Zastopniki in prekupci se iščejo.

Andrej Grohar

čevljar

Celovec, sadni trg 4,
nasproti Rainerjevemu dvoru v
Hüsterjevi hiši

priporoča svojo bogato zalogo čevljev za gospe, gospode in otroke, izdelke prvih vrst, po najnižjih cenah. Lastni izdelki po meri kakor popravila se izvršujejo točno v popolno zadovoljnost. Pristni amerikalci kakor čevlji za lovce in hribolazce po meri in v zalogi.

Trgovina z mešanim blagom

se takoj ali pa najdalje do 15. junija t. l. odda poceni z vso zalogo vred. Kje? pove upravništvo „Mira“ v Celovcu.

Janez Goleš

v Celovcu,

Paradeisergasse št. 20,

podobarska in pozlatarska delavnica za cerkvena dela

se vljudno priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v izdelovanje, prenovljenje in pozlačenje oltarjev, prižnic, božjih grobov, okvirjev, svetih podob in tabernakljev po predpisu.

Za fino in trajno delo prevzame popolno jamstvo.

Kos vsaki konkurenci.

Priznana najcenejša slovenska tvrdka na Koroškem.

Največja trgovina te stroke:

Modnega in manufakturnega, tu- in inozemskega blaga, zmerom najnovejše.

Največja zaloga tudi za prodajanje na debelo za trgovce še vedno po starih cenah, četudi se je blago podražilo. Za ženinine in neveste zmerom najnovejše blago. Cene brez konkurence.

Vsi uslužbenci znajo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine, Celovec, vogel Kramerjeve ulice in Novi trg.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavicje. Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spljetu.

Turške srečke. Sest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8— za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.